DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 45
Lapkričio - November 19, 1982 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Leonidas Brežnevas, Sovietų Sąjungos aukščiausiojo sovieto prezidiumo pirmininkas ir komunistų partijos centro komiteto generalinis sekretorius, mirė lapkričio 10. Jis buvo gimęs 1906, Kremliaus politikai vadovavo paskutinius 18 metų.

Lapkričio 9 Madride vėl prasidėjo pertrauktoji konferencija Helsinkio susitarimų vykdymui peržiūrėti. Vakarų sąjungininkai yra sutarę reikalauti, kad Sov. S-goj ir Lenkijoj būtų leista veikti nepriklausomom darbo unijom, kad būtų nutraukti radijo transliacijų trukdymai ir kad Helsinkio susitarimus pasirašiusių valstybių piliečiai turėtų pareigą, ne tik teisę sekti susitarimų vykdymą. Bet mažai turi vilties, kad baigminis Madrido konferencijos aktas galės būti pasirašytas.

Ispanijos parlamento rinkimuose komunistam sugebėjus išrinkti tik 4 atstovus (anksčiau turėjo 23), komunistų partijos vadas Santiago Carrillo atsistatydino. Į jo vietą buvo išrinktas Gerardo Iglesias.

CIA paskelbė, kad 4 mil. sovietų gyventojų yra verčiami dirbti prievartos darbus ir kad jų 10,000 tai turi daryti dėl savo politinių įsitikinimų. Iš šio skaičiaus 85 proc. yra laikomi priverčiamo darbo stovyklose, o likusieji — kalėjimuose. Priverčiamieji darbai vykdomi statybos pramonėj, miškų kirtime ir medžio pramonėj, kasyklose, statybinių medžiagų gamyboj ir žemdirbystėj. Dabartiniu metu daug nusikaltėlių nėra uždaromi į kalėjimus, bet darbus turi atlikti specialiai paskirtose vietose, užkaišiodami dėl darbo jėgos trūkumo atsiradusias spragas.

CIA neturi tiesioginių įrodymų, kad priverčiamas darbas yra naudojamas prie dabar statomos dujotiekio linijos iš Sibiro į V. Europą, bet toks darbas sudarė integralinę linijos statybos darbų dalį Ukrainoj, Kazachstane ir centrinėj Rusijos respublikoj, kur prievartos darbai buvo naudojami miško valymui, pelkių sausinimui ir kelių statybai.

Graikijos socialistinė vyriausybė atšaukė Graikijos dalyvavimą iš anksto numatytuose Nato kariniuose pratimuose dėl to, kad ji nepritarė pratimam parinktai vietai.

Sov. S-gos prez. Brežnevas revoliucijos šventės proga pareiškė, kad Sov. S-ga ir toliau yra įsipareigojusi atoslūgio politikai, bet ir įspėjo, kad "triuškinantis atsakomasis smūgis" laukiąs kiekvieno galimo agresoriaus.

Lenkijos primas arkivysk. Josef Glemp pareiškė, kad Bažnyčia simpatizuoja su panaikintos Solidarumo unijos pogrindžio vadų kvietimu streikuoti, bet siekia visus klausimus išspręsti taikingai.

Afganistane per tunelį važiuojančios karinės voros sunkvežimis susidūrė su į priešingą pusę važiuojančiu civiliniu sunkvežimiu, ir įvyko sprogimas ir gaisras. Tunelio angas saugojusieji sovietų kariai pagalvojo, kad tunely įvyko partizanų užpuolimas ir, kad niekas nepabėgtų, užblokavo angas. Elektriniam oro siurbliam neveikiant, tunely žuvo apie 700 sovietų karių ir apie 2,000 civ. gyventojų dėl deguonio trūkumo.

Baigiantis popiežiaus Jono Pauliaus II vizitui Ispanijoj, Prancūzijos policija areštavo Prancūzijoj du baskų teroristus, planavusius nužudyti popiežių.

VIS APIPLĖŠIAMOS BAŽNYČIOS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 52

Skyrius "Iš vyskupijų"

Tauragnai

1981 gruodžio 22 Utenoje vyko Rakausko, Strazdo ir Nemuno teismas. Jie buvo apiplėšę Tauragnų bažnyčią ir išniekinę Švč. Sakramentą. Greta to jie dar buvo padarę daug kitų nusikaltimų.

Į teismo posėdį atvyko daug parapiečių ir tikinčiųjų iš kitų miestų, bet į mažas teismo patalpas galėjo įeiti tik dalis atvykusių.

Tauragnų klebonas kun. Bronius Šlapelis buvo priverstas išeiti iš salės ir kaip liudininkas iki vakaro išbuvo teismo koridoriuje, negalėdamas stebėti teismo eigos. Pietų pertraukos metu kun. Bronius Šlapelis pasiteiravo teismo pirmininko, kodėl teisme nieko nekalba apie Švč. Sakramento išniekinimą, kuris tikinčiųjų laikomas dideliu nusikaltimu? Teisėjas atkirto, kad "Bažnyčios turtas priklauso valstybei, ir per vagystę nukentėjo tik valstybė".

Liudydamas kun. B. Šlapelis labiausiai akcentavo Švč. Sakramento išniekinimą. Klebonas pakartotinai prašė teismą leisti paklausti nusikaltėlius, kur jie padėję Švč. Sakramentą. Klausimų pateikti neleido, tik pats teisėjas paaiškino, kad Komuniją jie suvalgė pirtyje, užsigerdami iš bažnyčios paimtu vynu.

Kunigui paaiškinus, kad Švč. Sakramento išniekinimas yra didesnis nusikaltimas nei valstybės vėliavos išniekinimas, teisėjas jį nutraukė, leisdamas suprasti, kad tai nėra reikšmingas dalykas.

Papilė

1981 spalio 9 piktadariai išlaužė bažnyčios duris ir įsibrovė į vidų. Bažnyčioje išlaužė ir tabernakulius, tačiau Švč. Sakramento neišniekino, nes jis buvo laikomas saugioje vietoje. Nusikaltėliai zakristijoje išmėtė liturginius drabužius.

Vėžaičiai

1981 lapkričio 3 piktadariai įsibrovė į Vėžaičių bažnyčią. Vagys buvo sulaikyti, ir išaiškinta, kad prieš tai jie apiplėšė Gargždų, Andriejavo ir Medingėnų bažnyčias.

Akmenė

1981 lapkričio mėn. piktadariai įsibrovė į Akmenės bažnyčią ir aplankstė metalinį tabernakulį, tačiau jo išlaužti nepajėgė.

Tardė Vlado Šakalio žmoną

1982 sausio 26 į Vilniaus KGB tardymui buvo iškviesta Genė Šakalienė. Čekistą Kalakauską domino, ar tardomoji nėra kalbėjusi telefonu su savo vyru Vladu Šakaliu, kuris dabar gyvena Amerikoje. Be to, barė, kam ji pasirašinėjanti po įvairiais pareiškimais.

Tardytojas leido suprasti, jei Šakalienė pasitaisytų ir išpildytų kai kuriuos saugumo reikalavimus, tai gal po kelių metų ją išleistų pas vyrą į JAV.

Pavogė iš bažnyčios statulą

Krosna. 1981 balandžio 25 du išgėrę jaunuoliai iš Krosnos bažnyčios pavogė gipsinę angelo figūrą, kurią vėliau meno taryba įvertino 75 rubliais. Nusikaltėliai buvo sugauti ir pristatyti į miliciją. Vieną iš jų milicija paleido iš karto, mat pas jį nerado pavogtų daiktų. Antras — Arūnas Micka — 1981 liepos 13 buvo teisiamas Lazdijuose. Teismas nusikaltimą pripažino nepavojingu visuomenei, kadangi vogė iš bažnyčios, todėl nusikaltėlis Micka buvo nuteistas tik pataisos darbam darbovietėje vienerių metų laikotarpiui, atskaitant iš mėnesinio atlyginimo 20 procentų valstybės naudai.

Taigi apvogta bažnyčia, o valstybė gauna iš to 500-600 rublių. Tuo tarpu vagys vėl laisvi, iš kurių vienas net nebuvo teisiamas.

Bylos metu niekas nekreipė dėmesio į klebono pastabą, jog reikia išaiškinti motyvus, kodėl jie vogė. Vagys, išsinešę figūrą, gyrėsi, kad, nuvežę į ateistinį muziejų, gausią ne mažiau kaip du šimtus rublių. Visiems žinoma, kad ateistiniai muziejai net iš paauglių ir vaikų supirkinėja daiktus religine tema, visiškai nesiteiraudami, iš kur jie gauna, tuo skatindami vagystes bažnyčiose, o tos vagystės paskutiniuoju laiku ypatingai padažnėjo.

Kaltas popiežius

Ariogala. 1982 sausio 20 Ariogalos melioracijos valdybos salėje LTSR prokuroro pavaduotojas Barauskas skaitė paskaitą politiniais klausimais. Kažkas paklausė, kodėl dabar Lenkijoje tokia netvarka.

Prokuroras paaiškino, jog dėl visko esą kaltas "lenkų išpera" popiežius, kuris lenkus sukurstė ir tebekursto.

Salėje kilo pasipiktinimo šurmulys, o vienas iš dalyvių užprotestavo: "Kaip jum ne gėda taip nepagarbiai atsiliepti apie viso pasaulio žmonių gerbiamą popiežių?"

Išniekino kryžių

Vištytis. 1981 rugsėjo 25 naktį netoli Vištyčio buvo pastatytas kryžius. Rugsėjo 26 apylinkės pirmininkas Žarskis su draugovininku Žukausku iškasė kryžių ir, nulupę kančią, paslėpė krūmuose. Žmonės surado ir vėl pastatė. Tą pačią dieną Žarskis ir Kultūros namų vedėjas Paškauskas kryžių vėl nuvertė. Pirmininkas Žarskis baugino žmones, sakydamas, jog už kryžiaus statymą būsią nubausti.

Po kryžiaus išniekinimo Vištyčio parapijos klebonas kun. Kazimieras Montvila suorganizavo bažnyčioje permaldavimo pamaldas už kryžiaus išniekinimą.

Sovietiniai pareigūnai sutrukdė kunigam laiku atvykti

Viešvėnai. 1981 lapkričio 8 Viešvėnų 110 tikinčiųjų pasiuntė Lietuvos prokurorui protestą, kad lapkričio 1 sovietiniai pareigūnai sutrukdė kunigam laiku atvykti į Viešvėnus ir todėl daugelis liko be išpažinties. Pareiškime rašoma:

"Kai mes, tikintieji, vykstame į šventas vietas, į didesnius atlaidus, mūsų mašinos priekabiai tikrinamos. Tuo tarpu į netikinčiųjų iškilmes—dainų šventes, festivalius vykstančios mašinos netikrinamos, nors būna ir girtų vairuotojų . . ."

Pareiškime taip pat primenama, kad bažnyčioje už elektros kilovatą reikia mokėti 25 kapeikas, o kitur tik 4 kapeikas.

Clevelande prie Dievo Motinos parapijos pašventintas Laisvės paminklas, kuris automobilio avarijos metu buvo nugriautas. Atstatytas toks, koks buvo. Pašventinimo iškilmės įvyko spalio 24. Nuotraukoje matome procesijos dalyvius su vysk. James P. Lyke, klebonu kun. G. Kijausku, SJ, ir k. Nuotr. V. Bacevičiaus

PLJS JAUNŲ DAILININKŲ RINKTINĖ MENO PARODA

1983 birželio 21 - liepos 9 Pasaulio Lietuvių Dienų metu įvyks Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos jaunų dailininkų rinktinė meno paroda. Ji tęsis tris savaites. Bus išstatyta Illinois universiteto Chicagoj architektūros fakulteto meno galerijoj. Parodos oficialus atidarymas įvyks birželio 24 d., 5-7 val. vak.

Lietuvių kilmės jaunimas iki iki 33 metų amžiaus kviečiamas savo darbų skaidres ar nuotraukas įteikti komisijos pirmininkei Birutei Šontaitei, PLD Raštinė, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Kiekvieną skaidrę ar nuotrauką reikia pažymėti savo vardu ir pavarde, pavadinimu, technika ir dydžiu. Skaidres ir nuotraukas prašoma įteikti iki kovo 1. Jos bus grąžinamos tik kartu atsiuntus adresuotą ir apmokėtą voką (self-addressed, stamped envelope).

Ši paroda suteiks progą pasirodyti ne tik lietuvių, bet ir plačiai amerikiečių visuomenei. Jauni lietuviai dailininkai skatinami savo darbų skaidres kuo greičiau įteikti. Turį klausimų prašomi kreiptis tuo pačiu adresu.

Izraelis panaikino 34 metus trukusį draudimą atlikinėti Richard Strauss kūrinius, bet Richard Wagner kūriniai ir šiandien dar yra draudžiami.

Libano parlamentas suteikė krašto prezidentui Gemayel neribotas teises kraštui valdyti per 6 mėnesius.

Turkijos gyventojai atsiklausimu patvirtino naują krašto konstituciją, ir iki šiol kraštą valdęs karinis vadas gen. Kenan Evren pasidarė pagal naują konstituciją krašto prezidentu.

Airijos min. pirmininkas Charles J. Haughey, netekęs parlamento pasitikėjimo, atsistatydino. Treti parlamento rinkimai per 18 mėn. įvyks lapkričio 24.

Nepaisant JAV daugkartinių raginimų nesteigti naujų žydų kolonijų okupuotose arabų žemėse, Izraelis pareiškė, kad jis ir toliau tokias kolonijas steigsiąs ir iki 1985 numatąs įkurti 57 naujas kolonijas su 100,000 žydų.

JT priėmė rezoliuciją, raginančią Argentiną ir Britaniją pradėti pasitarimus dėl Falklando salų ateities. JAV balsavo už šią rezoliuciją ir sukėlė Britanijos nepasitenkinimą.

STUDIJA APIE TAUTINĮ KLAUSIMĄ SOV. ARMIJOJ

Šiemet Rand korporacijos išleista studija apie "Etninį veiksnį Rusijos ir Sovietų Sąjungos armijoje" (Managing the Ethnic Factor in the Russian and Soviet Armed Forces) aprašo, su kokiomis problemomis susidūrė carai ir komisarai, mėginę pasinaudoti nerusų tautų kareiviais. Anot studijos, Rusijos pilietinio karo metu ir raudonieji, ir baltieji mėgino savo pusėn patraukti ir mobilizuoti griūvančios imperijos tautines mažumas. Latvių kariniai daliniai suvaidino svarbų vaidmenį revoliucijų ir pilietinio karo metu: jie pasižymėjo kaip elitiniai Raudonosios armijos vienetai. Maskva planavo sudaryti ištisą sovietinę latvių armiją, bet tie planai nuėjo niekais, nes latvių karinių pajėgų vadas K.A. Petersonas mėgino neišleisti vadovybės iš savo rankų ir nebuvo visiškai paklusnus centriniam sovietiniam organam. Nepavyko ir planai įsteigti estų diviziją. Kalbėdami apie lietuvius, autoriai **Susan L. Curran** ir **Dmitry Ponomareff** pabrėžia, jog "nebuvo sukurtas nei vienas raudonųjų lietuvių dalinys, nes trūko patikimų lietuvių naujokų. Dešimtmetyje po revoliucijos rašiusieji sovietiniai istorikai atvirai apibūdino lietuvius kaip priešiškus sovietinei valdžiai. Todėl Lietuvos užėmimą bolševikai pavedė Raudonosios armijos antrajai Pskovo divizijai".

Studijoje rašoma, kad, kai 1941 birželio 22 Hitleris užpuolė Sovietų Sąjungą, Raudonoji armija oficialiai susidėjo iš tautiniai integruotų dalinių, išskyrus vieną išimtį. 1940 užėmusi Pabaltijo valstybes, Maskva įsteigė pabaltiečių teritorinius korpusus — matyt norėdama sustiprinti savo argumentą, kad Pabaltijo valstybės įsijungė į Sovietų Sąjungą laisvanoriškai ir kad tos "naujosios respublikos" esančios iš dalies nepriklausomos. Sovietiniai pabaltiečių daliniai buvo sudaryti remiantis buvusiomis Pabaltijo valstybinėmis armijomis.

Šiuolaikiniai sovietiniai autoriai, kaip, pvz., Artimjevas savo knygoje apie "Antrą pasaulinį karą", atvirai pripažįsta, kad pabaltiečių kariniai daliniai buvo nepatikimi. 182-osios latvių divizijos karininkai ir kareiviai, rašo jis, labai "pakenkė" Raudonosios armijos pastangom gintis prieš vokiečius. Panašiai atsitiko ir su 180-aja estų pėstininkų divizija bei įvairiais lietuvių daliniais. "Pabaltijo" divizijos greitai prarado savo pabaltietišką pobūdį — jos buvo papildytos kareiviais iš kitų Sovietų S-gos sričių, ir buvo paverstos reguliariais sovietinės armijos daliniais. Maskva išformavo tuos nepatikimus dalinius ir ėmė steigti naujas pabaltiečių karines grupuotes iš Sovietų Sąjungos gilumoje atsidūrusių lietuvių, latvių ir estų, juos gausiai atmiešdama kitataučiais. 1941 rugpjūčio mėnesį buvo sudaryta 201-oji latvių pėstininkų divizija, o gruodžio mėnesį pradėtos formuoti estų divizijos. Buvo mobilizuoti ir už Lietuvos ribų gyveną Lietuvos piliečiai ir taip 1942 buvo sudaryta vadinamoji 16-oji lietuvių pėstininkų divizija. 1943 tik trečdalis jos karių buvo lietuviai.

Pasak studijos autorių, steigdama pabaltiečių karinius dalinius, Maskva kartojo savo pilietinio karo laikmečio politiką. Tada vadinamų tautinių dalinių steigimu buvo mėginama teisinti Maskvos kišimąsi į buvusių carinės imperijos teritorijų reikalus — tokie daliniai buvo paranki priedanga bolševikinėm rusų armijom, kurių uždavinys buvo aneksuoti nuo imperijos atsiskyrusias nerusų tautas.

Antrojo pasaulinio karo metu "atmiešti" pabaltiečių daliniai buvo steigiami ir kitiem tikslam. Šiuolaikinis oficialus istorikas **Artiomjevas** nurodo, kad pabaltiečių daliniai buvo sudaryti ne tik kovai prieš vokiečius, bet ir prieš, jo žodžiais, "vietinius kontrarevoliucionierius, reakcininkus ir nacionalistus, kurie mėgino sutrukdyti Pabaltijo išvadavimą ir norėjo sunaikinti socialistinius atsiekimus". Vadinamosios pabaltiečių karinės grupuotės turėjo prisidėti prie laisvės užgniaužimo Pabaltijy.

Kaip reikia vertinti nerusų tautų kareivių įnašą į Sovietų Sąjungos karinį aparatą? — klausia studijos autoriai. Sovietiniai šaltiniai šiuo klausimu mažai ką tepasako. Tačiau vakarų mokslininkų ir nerusų emigrantų literatūroje gausiais dokumentais parodoma, kad tautinės mažumos nekovojo veikliai ir efektingai ir jų lojalumas sovietinei valdžiai buvo labai abejotinas. Kaip rašo į vakarus emigravęs istorikas **Aleksandras Nekričius**, antrajam pasauliniam karui baigiantis, vokiečių armijos eilėse buvo apie 700,000 nerusų iš Sovietų Sąjungos. Antrojo pasaulinio karo patirtis negalėjo sutvirtinti Maskvos pasitikėjimo nerusų tautų ištikimybe ir patikimumu.

Po karo, rašoma studijoje, kai kurie tautiniai daliniai sovietinėje armijoje išsilaikė iki šeštojo dešimtmečio vidurio. Galiausiai jie visi buvo išformuoti ir jų personalas buvo integruotas į reguliarius Raudonosios armijos dalinius. Kai kurie šaltiniai tvirtina, kad Maskvą šio žingsnio imtis paskatino sovietinių gruzinų dalinių atsisakymas šaudyti į savo tautiečius per 1956 metų sukilimą Tbilisyje. Sovietinė valdžia nepasitikėjo tokių dalinių lojalumu.

Šiuo metu visų Sovietų Sąjungos tautų naujokai atlieka karinę prievolę mišriuose daliniuose. Dažniausiai jie siunčiami toli nuo savo tėvynių, į sritis, su kurių gyventojais jų nesaisto tautiniai ar religiniai ryšiai. Karinė tarnyba vaidina svarbų vaidmenį valdžios pastangose surusinti Sovietų Sąjungos tautas, tvirtina studijų autoriai. (Elta)

TIKĖKITE, KAD LAISVĖS AUŠRA NETOLIMA

Vinco Krėvės žodis, pasakytas per Amerikos Balsą 1952 spalio 19, švenčiant jo 70 metų sukaktį. Jis buvo išspausdintas tų metų spalio 28 Darbininko 79 numeryje, minimas Lietuvių Enciklopedijoje. Ta V. Krėvės kalba buvo pakartota ir per Laisvės Žiburio radiją š.m. spalio 10, kai čia buvo minima Krėvės 100 metų gimimo sukaktis. Šios sukakties proga ją čia perspausdiname. Drauge perspausdiname ir tuometinio Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus vedėjo Kosto Jurgėlos pasikalbėjimą su Krėve.

— Mieli tautiečiai ir tautietės, — kalbėjo V. Krėvė į Lietuvoje priešo persekiojamus brolius, — šiandien švenčiamos 70 metų mano sukaktuvės. Bet tos sukaktuvės man nėra malonios, nes aš jas švenčiu ne savo krašte, bet tolimoje Amerikoje. Čia mes gyvename laisvėje. Jokis pavojus negresia nei mūsų laisvei, nei gyvybei. Kai pagalvojam, kad jūs tenai neturite nei vienos ramios valandėlės, tai šios liūdnos šventės dar mums darosi liūdnesnės, kad mes čia turime laimės gyventi laisvam krašte, kada jūs turite dieną ir naktį drebėti. Nemanykite, kad mes, būdami Amerikoje, užmiršome jus. Mes gyvename jūsų skausmais, jūsų vargais ir dieną ir naktį galvojame apie jus. Mes čionai gyvendami svajojam tik apie tą dieną, kada galėsim sugrįžti pas jus ir parnešti jums laisvę. Mes čia dedam visas pastangas, kad sujudintume pasaulio nuomonę, kad išjudintume didžiąją Amerikos laisvės šalį, kad ji padėtų ir atneštų jums laisvę. Tada mes grįšime ir džiaugsimės drauge su jumis. Mes čia neužmirštame jūsų: dieną ir naktį apie jus galvojam ir tikimės, kad jūs dar tenai susilauksite laimingų dienų, kada priešas ir pavergėjas bus priverstas apleisti mūsų gražią Lietuvėlę, ir vėl mes susikursime savo laimingą gyvenimą, kaip mes gyvenome anksčiau, kada mūsų tėvynė buvo nepriklausoma. Mes visi tikim, kad tai įvyks, ir gal įvyks netolimoj ateity. Todėl , mieli tautiečiai ir tautietės, mieli broliai ir seserys, kurie girdite mano balsą, jūs tikėkite, kad laisvės aušra jau netolima ir žiaurus okupantas , kuris atėmė iš jūsų ir laisvę ir visa, ką jūs turėjote, ir pavertė jus savo vergais, bus priverstas apleisti mūsų šalį ir mes pargrįžę dar ilgai džiaugsimės drauge su jumis laisve, kurios jūs esate taip ištroškę. Duok, Dieve, kad tas atsitiktų kuo greičiausiai, ir kad mes kuo greičiausiai su jumis susitiktume linksmybėje ir džiaugsme.

-o-

Ta pačia proga su Jubiliatu Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas K. Jurgėla padarė pasikalbėjimą, kuriame V. Krėvė papasakojo, ką jam pareiškė Sovietų užs. reik. min. Molotovas, 1940 m. nuvykus į Maskvą kalbėtis Lietuvos reikalais ir pareiškus, jog Lietuva niekuomet nesutiks išsižadėti savo laisvės.

— Kiek atsimenu, profesoriau, tamstai teko su Molotovu kalbėti prieš pat galutinąjį Lietuvos pavergimą 40-tais metais. Ką Molotovas, Lietuvai dar nominaliai tebeesant nepriklausomai, pasakė Tamstai apie Lietuvos žmonių pasirinkimą? — buvo pirmiausia paklausta.

Krėvė: Būdamas tuo metu užsienio reikalų ministeriu, mačiau, kur krypsta rusų politika ir kad jie ima visa į savo rankas. Pareikalavau, kad mane priimtų Molotovas. Triskart buvo padaryti reikalavimai. Pagaliau tiktai trečią kartą aš gavau sutikimą atvykti į Maskvą. Pasikalbėjime tuo reikalu, kada aš pareiškiau, kad Lietuva **niekuomet nesutiks** išsižadėti laisvės, kad Lietuva krikščioniškas kraštas, niekuomet neprisiims sovietiškos santvarkos, jis tuomet man atsakė: "Jeigu Vladimieras Šventasis būtų norėjęs **įkalbinėti** savo žmones, kad jie priimtų krikščionybę, tai jis būtų kelis šimtus metų laukęs, o krikščionybės nebūtų buvę. Bet jis pasakė: eikite, svoločiai, į upę ir krikštykitės, o kas nenori krikštytis — galvą nukirsiu. Visi nuėjo, apsikrikštijo ir tapo krikščionim. Tai mes taip darom su visais. Mes neįkalbinėjam, bet priverčiam, o kas nepasiduoda, tas bus sunaikinamas. Ir taip bus visuose kraštuose, kur mes ateisime ir kur mes pravesime savo santvarką. Ir žmonės turės arba pasiduoti, arba žūti.

Jurgėla: Ar jis priminė ir Ivano Žiauriojo žodžius?

Krėvė: Kada kalbėjome apskritai apie Pabaltijį, jis pasakė, kad "Jūs žinote, rusų interesai reikalauja, kad mes turėtume visą Pabaltijį. Jau Jonas Didysis apie tai svajojo, siekė šito, ir mes dabar turim pasinaudoti šituo dėl to, kad antros progos gali nepasitaikyti."

Jurgėla: Tai buvo 40-tais metais?

Krėvė: Kremliuje. Aš atvykau pas Molotovą vienuoliktą valandą nakties ir išvykau iš jo ketvirtą valandą ryto. Tai buvo ilgas pasikalbėjimas įvairiais klausimais. Tem kalbėjomės apie būsimą karą, kalbėjomės ir apie Amerikos padėtį. Dėl Amerikos ir paminėjo, kad "mes su Amerika niekuomet nekariausime. Bet kai mes iš jos atimsim visas rinkas, tai ten kils krizė, ta krizė iššauks sumišimą, ir pati Amerikos darbininkija kreipsis į mus, kad mes ateitume ir padarytume tvarką. Dabar Amerikos darbininkai labai gerai jaučiasi ir, žinoma, prie jo mes negalime prieiti. Darbininkija nepasiduos. Dėl to mes turim sukelti Amerikoj nedarbą. Kai mes Amerikai atimsim Europos rinką, išstumsim ją iš Azijos ir kitų kraštų, kada ji neturės kur dėti savo prekių, turės sumažinti darbą, — atsiras bedarbių. Tai tada, tiktai tada mes galėsime su Amerika atsiskaityti.

Jurgėla: Bet kiek liečia Lietuvos klausimą...

Krėvė: Pasakė, kad visas Pabaltijys ir Lietuva turi įsijungti į sovietinių respublikų šeimą ar mes norime, ar nenorime.

Jurgėla: Taigi Sniečkus, kai jis kalbėjo apie laisvą tautų pasirinkimą, melavo!

Krėvė: Be abejo jis melavo. Ir jis tai labai gerai žino, kad jis meluoja.

Savaitės įvykiai

Naujasis V. Vokietijos kancleris Helmut Kohl numato, nepažeidžiant gyvybinių V. Vokietijos interesų, pagerinti santykius su JAV.

Kamerūno prezidentu vietoj staiga atsistatydinusio Ahmadou Ahidjo buvo išrinktas buvęs min. pirmininkas Paul Biya, pažadėjęs vykdyti griežto neutralumo politiką.

Lankydamasis Ispanijos baskų srity, popiežius Jonas Paulius II paragino baskų jaunimą atmesti teroristinių veiksmų politiką.

Irano pėstininkam ir šarvuočiam pavyko įsiveržti į Irako teritoriją ir pasiekti Teib miestą. Dabar Iranas yra pasiryžęs kovoti, kol bus pasiekta Irako sostinė Bagdadas.

Aukštutinės Voltos kariuomenė nuvertė plk. Saye Zarbo vyriausybę ir krašto valdymą perdavė laikinajai liaudies išgelbėjimo tarybai, kurios pirmininku yra mjr. Jean-Baptiste Quedraego.

Lenkijos primas arkivysk. Josef Glemp ir gen. Wojciech Jaruzelski sutarė, kad popiežius Jonas Paulius II atvyktų į Lenkiją birželio mėn.

Kinijos armijoj vyksta jos perorganizavimas, pašalinant nepatikimus ir persenusius vadus ir juos pakeičiant Deng Xiaoping šalininkais.

Grupė JAV, Austrijos, Belgijos, Kanados, Prancūzijos, Olandijos, Norvegijos ir Švedijos aktyvistų sudarė tarptautinę Helsinkio federaciją žmogaus teisėm ginti ir prasidėjusioj Madrido konferencijoj paskelbė Sov. S-goj ir Lenkijoj laikomų 349 politinių kalinių sąrašą.

Izraelis ištrėmė Bethlehem universiteto biologijos instruktorių anglą Mark Cheverton už tai, kad jis nesutiko pasirašyti pareiškimo, jog neremsiąs Palestinos išlaisvinimo organizacijos.

Šiuo metu Sov. S-goj veikia per 1,100 darbo stovyklų, iš kurių per 100 vykdo statybos darbus, 350 kerta miškus ar dirba medžio apdirbimo pramonėj, apie 50 verčiasi mineralų kasykTom, apie 20 — žemdirbystėj ir 60 — statybinių medžiagų, kaip plytų, pramonėj.

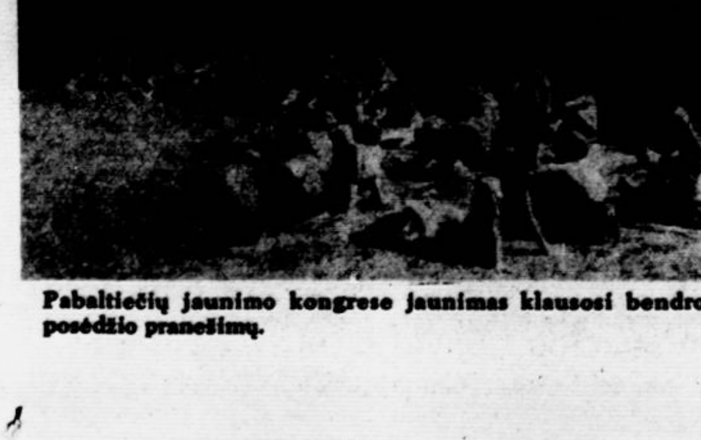

Pabaltiečių jaunimo kongrese jaunimas klausosi bendro posėdžio pranešimų.

AIDAI (Nr. 5), SKIRTI MAIRONIUI

Didžioji dalis Aidų 5-ojo numerio skiriama Maironiui jo mirties 50-mečio proga. Tai jau antrą kartą Aidai pagerbia šį didelį poetą, pateikdami apie jį svarios medžiagos. 1962 m., minint Maironio gimimo šimtmetį, buvo išleistas specialus numeris ir paskui visa medžiaga sutelkta į knygą, kurią dar galima įsigyti Aidų administracijoje už 3 dol.

Šių metų Aidų 5-ajame numeryje Tomas Venclova rašo— "Laimei, Maironis", iškeldamas jo nepakartojamą poeziją bei talentą, kai dar vos formavosi literatūrinė kalba. Antanas Vaičiulaitis apibūdina Maironį tautos istorijoje. Vincas Natkevičius išsamioje studijoje atveria Maironio skaudžius išgyvenimus, kurie atsispindi ir jo lyrikoje. V. Trumpa aprašo vietas, kuriose gimė ir augo Maironis. Vysk. A. Deksnys pateikia pluoštą atsiminimų apie Maironį kaip Kauno kunigų seminarijos rektorių. Bern. Brazdžionis gvildo Maironio slapyvardžio mįslę. Poezijos mylėtojams įdomi staigmena bus 5 puslapiai poezijos apie Maironį, gautos iš okupuotos tėvynės. Maironiui skirta Aidų dalis (41 psl.) iliustruota nematytomis nuotraukomis iš poeto gyvenimo bei jo raštų faksimilėmis. Skaitytojai čia ras ir 6 nuotraukas iš Maironio tėviškės, darytas praėjusią vasarą.

Antroje šio Aidų nr. dalyje Antanas Dundzila pateikia memuarinį straipsnį iš savo viešnagės okupuotoje Lietuvoje, ten gyvenęs 3 mėnesius kaip vadinamos Fulbrighto stipendijos mokslininkas. Jis objektyviai vertina teigiamas ir neigiamas mokslinio ir kasdieninio gyvenimo apraiškas. Stasys Santvaras gi taip pat kruopščiu straipsniu apibūdina operos solistės Vincės Jonuškaitės asmenį teatre ir gyvenime. Proga — jos 80 metų gimimo sukaktis.

Apžvalginėje žurnalo dalyje randame kun. Vac. Aliulio straipsnį apie liturginių knygų vertimus okupuotoje Lietuvoje; paminimas Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos dešimtmetis; aprašoma XXIX-oji Europos lietuvių studijų savaitė (A. Lambergas). J. Kojelis informaciniu straipsniu "Veiksniai, tariniai, pažyminiai" paliečia mūsų visuomenines-politines problemas; kun. Alf. Grauslys pateikia apžvalgą, ką apie mus rašė Paryžiuje leidžiamas lenkų žurnalas "Kultura" 1981 m. Romas Gintalas analizuoja Alain Besancono knygą apie leninizmo intelektualines šaknis (knyga: "Gulago susidarymas — leninizmo intelektualinė kilmė", išleista "Continuum" New Yorke 1980 m.). Knygų skyriuje rezenzuojama šios knygos: Vincento Liulevičiaus "Amerikos lietuvių ekonominė veikla 1870-1977" (Juozas Pažemėnas) ir Tomo Venclovos publicistiniai raštai "Lietuva pasaulyje" (Kęstutis K. Girnius).

Aidai dabar yra dviměnesinis 76 psl. žurnalas, redaguojamas Leonardo Andriekaus, talkinant Kęstučiui Trimakui ir Vyt. Voletai. Matinė prenumerata — 15 dol. Žurnalą galima užsisakyti šiuo adresu: AIDAI, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

A.K.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Rugsėjo 23 **Vilniuje mirė muzikas, prityręs mokytojas Jonas Narvidas.** Buvo gimęs 1908 Rygoje. Mokėsi Rygos gimnazijoje, mokytojavo Suvalkų Kalvarijos gimnazijoje. 1949 baigė muzikos konservatorijos orkestrinį fakultetą. Orkestrinį dirigavimą nuo 1946 dėstė J. Tallat-Kelpšos aukštesniojoje muzikos mokykloje. Jam vadovaujant, mokyklą baigė daug gerų specialistų: L. Abarius, V. Četkauskas, V. Sinkevičius, I. Paulauskienė. J. Narvidas parašė metodiniam darbui dvi knygas: "Chorinių kūrinių aranžuotės pagrindai" (1962) ir "Chorinio darbo pagrindai" (1969). Taip pat kūrė dainų chorams. Yra laimėjęs premijų, dirigavęs dainų šventėms, dalyvavęs jury komisijose.

— **Tikisi sovietinės grožinės literatūros suvienodėjimo.** Gruziniška pavarde literatūros kritikas "Literatūros ir Meno" nr. 40 paskelbė analitinį straipsnį, kuriame stengiasi įrodyti, kad Sov. Sąjungos rašytojai savaime daro vieni kitiems įtakos ir savo pasirenkama tematika ir personažais, net išvadomis. Jau pats panašus gyvenimas, išgyventi įvykiai, sutikti žmonės kuria panašumą, o ir patys rašytojai daro vienas kitam įtakos savo kūriniais. Straipsnio autorius tuos literatūros panašumus laiko teigiamais reiškiniais. Ateityje tų panašumų būsią dar gausiau. Tik kyla klausimas, ar tie panašumai nesistengiama tyčia primesti skirtingomis kalbomis rašomiems kūriniams. Ar tie sovietiniai literatūros panašumai nėra dirbtinių panašumų kūrimas, tai yra tariamai naujo sovietinio žmogaus kūrimas, apie kurį taip dažnai kalbama spaudoje?

Pr. N.

Švenčių proga, kai ieškoma dovanų, prisiminkime lietuvišką knygą. Daug lietuviškų knygų turi Darbininko administracija.

VALDAS C. DUOBA, Notaras advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 [illegible]. Namų telefonas vakarais ir išeiginiais atvejais 516 757-[illegible]. New Yorke ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS; sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verill, Altschuler Schwartz., Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commmodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Melius Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3065.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS JONAS 1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ
PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-380

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 20 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungo AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $1.,00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija laiko savo nuožiūra ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-8637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Žmonijos keliai ir klystkeliai

Tikinčiam į Dievą kiekvienam yra aišku, kas yra visatos Valdovas. Stabmeldžiui Pilotui Kristus atsakė esąs karalius (Lk. 23, 4; Jn. 18, 37), bet ir paaiškino, kad jis karalius ne žmonių valstybėlių valdovų prasme. Krikščionys visada tai žinojo. Kodėl tad popiežius Pijus XI rado reikalą 1925 metais įvesti Kristaus Valdovo šventę? Šis popiežiaus Pijaus XI aktas yra vienas iš trijų paskutiniųjų aiškių Bažnyčios įspėjimų, kad asmenys, pretenduoją ir besiimą tautoms vadovauti, yra suklydę, kad žmonija, eidama jų peršamais keliais, labai apsivils.

Kai Karolis Marksas ir kiti su juo pradėjo skelbti vadinamą proletariato išlaisvinimą per klasių kovą tarp proletariato ir kapitalistų, tada popiežius Leonas XIII įspėjo žmoniją, kas jos laukia, jei sprendžiant būtinus ekonominius ir socialinius reikalus, žmonija eis ne taikaus susipratimo, teisingo susitarimo, meilės, bet kovos keliu. Popiežius Leonas XIII pasakė ir turtingiesiem, ir darbininkam, kad darbininkų klasei reikia pripažinti jos teises, reikia teisingai pasidalinti gamtos ir žmonių darbo vaisiais, kad reikia daugiau socialinio teisingumo. Įspėjo ir darbininkiją, kad tie, kurie žada jai rojų, skelbdami neapykantą, kasa duobę pačios darbininkijos ateičiai.

Kai vadinamo modernizmo įtakoje žmonija pradėjo krypti į stabmeldišką žmogaus proto aukštinimą, popiežius Pijus X paskelbė šūkį "Visa atnaujinti Kristuje".

Kai po pirmojo pasaulinio karo Europos tautos, likusios be buvusių monarchų, dėl karo paliktų pasekmių atsidūrė sunkioje būklėje ir, nepratusios pačios demokratiškai tvarkytis, pradėjo ieškoti vadų, jos pasekė tokiais, kurie demagogiškais būdais patys siūlėsi į tokius vadus piršdami žmonėms įvairias kraštutines teorijas. Tada popiežius Pijus XI atskiromis enciklikomis pasakė atvirą žodį ir ateistiniam komunizmui, ir fašizmui, ir nacizmui. Jis įspėjo Prancūzijos ir Britanijos vyriausybes, kokie pavojai gresia Europai iš jų daromų nuolaidų Hitleriui. Paskelbdamas Kristaus Valdovo šventę, popiežius Pijus XI priminė, kad ne tik į pomirtinį gyvenimą, bet ir į žemiškąjį žmonijai nėra kitų kelių, kaip tik Kristaus paliktas kelias.

Būtų neteisinga manyti, kad mūsų laikais išgyventos katastrofos, diktatūros, ateistinio komunizmo, fašizmo, nacizmo režimų įvykdyti kriminalai, žiaurumai, milijonai nekaltų nužudytų žmonių, pasaulinis karas nebuvo niekieno pramatyti, kad žmonija nebuvo įspėta prieš tuos pavojus. Jau nesiekiant toliau praeitin, paminėjus popiežius Leoną XIII ir Pijų X, pakanka priminti popiežiaus Pijaus XI ir kitų jo bendralaikių viešus įspėjimus. Ir šiandien prisimena mūsų laikų garsaus teologo ir sociologo Arthur Veermerch, SJ, Romos Gregorianumo universiteto profesoriaus, paskaitose girdėti įspėjimai (1930-35), kaip jis graudendavo savo auditoriją sociologijos paskaitose pranašavimais, kad Europos tautos savo komunizmu, fašizmu, nacizmu eina į susinaikinimą.

Buvo visada, buvo ir mūsų laikais protų, kurie žmoniją laiku įspėjo prieš jos daromų klaidų pasekmes. Tačiau dauguma žmonių visada per mažai galvoja, yra permažai kritiški ir per silpni suprasti tiesai. Kadaise paklausiusi demagogijos Rusija šiandien ir pati nesugeba išsipainioti iš susikurtos vergijos, ir kitiem ją primeta. Pietų Amerikoje per mažai paisoma popiežiaus Leono XIII ir jo mokinių idėjų, kaip išspręsti ten aktualias ekonomines ir socialines problemas, o visuomenė, susiskirsčiusi į du priešingus frontus, kovoja savi prieš savus neapykanta, kerštu, ginklu.

Visas Dievo apreiškimas ir Kristaus duotas gyvenimo kelias yra reikalingas ne Dievui. Dievui mes nieko neduosime. Tie visi pamokymai yra iš meilės kilusi dovana žmonijai. Žmonija visada bus tokia, kokie bus jos viešpačiai: ar vieni kitų neapkęs ir nepaisys ar vieni kitus mylės ir gerbs. Teisingumu remiasi Kristaus karalystė čia žemėje ir amžinybėje.

Vysk. Vincentas Brizgys

Kristus Karalius, dail. Gonzalo Carrasco, SJ, paveikslas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

42-ras Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas Chicagoje, Tautiniuose namuose, spalio 30 buvo darbingas ir praėjo su pasisekimu. Jį atidarė ir pravedė pirm. dr. Kazys Šidlauskas. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. Ign. Urbonas. Suvažiavimui pasikeisdami pirmininkavo ALTO vicepirmininkai: T. Blinstrubas, P. Dargis, inž. V. Naudžius, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis. Suvažiavime dalyvavo 52 valdybos - tarybos nariai, 12 skyrių atstovų, 10 organizacijų atstovų, 39 svečiai. Iš viso 113, bet buvo dar ir nesiregistravusių svečių. Aukų surinkta 6600 dol.

Į naują vadovybę, ALTĄ sudarančių organizacijų pasiūlymu, įėjo šie asmenys:

Amer. Liet. R.K. federacija į ALTą paskyrė: dr. J. Jerome, inž. V. Naudžių, prof. J. Stuką, I. Senkutę, adv. A. Domanskį, Gr. Meiluvienę, adv. S. Kuprį; į valdybą V. Naudžių ir A. Domanskį. Į iždo globėjus Vytautą Yucių.

Socialdemokratų į tarybą paskirti: M. Gudelis, A. Mačionis, M. Pranevičius, K. Burba, Br. Spudienė, A. Sukauskas, dr. J. Valaitis; į valdybą: dr. J. Valaitis, M. Pranevičius. Į iždo globėjus A. Sukauskas.

Tautinės sąjungos: T. Blinstrubas, P. Bučas, V. Abraitis, E. Bartkus, Pr. Kašiuba, A. Laikūnas, J. Valkiūnas; į valdybą: T. Blinstrubas ir P. Bučas. Į iždo globėjus V. Abraitis.

Sandaros: A. Devenienė, T. Kuzienė, J. Kuzas, Jr., dr. V. Dargis, dr. K. Šidlauskas, Gr. Lazauskas, dr. A. Budreckis. Į valdybą: dr. K. Šidlauskas, inž. Gr. Lazauskas. Į iždo globėjus A. Chaplikas.

Susiv. Liet. Amerikoje: E. Mikužiūtė, A. Chaplikas, P. Dargis. Į valdybą Pov. Dargis.

Liet. Kat. Susiv. Amerikoje: Th. Mack, dr. V. Šimaitis, V. Yucius. Į valdybą dr. V. Šimaitis.

Amer. Liet. R.K. Moterų Sąjunga: J. Rotsko, A. Gabalienė, H. Kodis. Į valdyba A. Gabalienė.

Lietuvos vyčiai: dr. L. Kriaučeliūnas, dr. L. Šimutis, Ann Marie Kassel. Į valdybą dr. L. Kriaučeliūnas.

Šiaurės Amerikos liet. studentų s-gos: R. Tričytė, Sv. Kerelytė, J. Bobelis. Į valdybą R. Tričytė.

Liet. Atgimimo Sąjūdis: K. Dirkis, V. P. Jokūbaitis, K. Radvila. Į valdybą K. Radvila.

Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga: J. Lekas, V. Gasparienė, J. Pakalka. Į valdybą J. Lekas.

Respublikonų federacija: A. Milūnas, J. Talandis, J. Šulaitis. Į valdybą J. Talandis.

Demokratų: R. Mulokas, prof. J. Stukas, St. Balzekas, Jr. Į valdybą St. Balzekas, Jr.

Sudarytos komisijos: mandatų: I. Blinstrubienė, M. Barienė, P. Bučas; sekretoriato: St. Mankus, Ign. Andrašiūnas, K. Radvila; rezoliucijų: inž. V. Naudžius, T. Blinstrubas, dr. J. Valaitis, dr. Vl. Šimaitis, V. Jokūbaitis, J. Jurkus, A. Pautienis, dr. A. Barauskas.

Sveikinimai

Vliko vardu sveikino V. Jokūbaitis, taip pat perdavė sveikinimus Liet. Karių veteranų Ramovės. Vliko tarybos vardu — Vl. Šoliūnas. Suvažiavimą sveikindamas kun. A. Stašys pareiškė, kad visados bus su ALTU laisvinimo darbuose. Įteikė čekius dr. K. Bobelio, savo ir M. Karaičio (540 dol.). Skatino visus įsijungti į ALTO darbą.

Lietuvos vyčių vardu sveikino centro vald. pirm. L. Stukienė, pabrėždama, kad nuo pat įsisteigimo vyčiai įsijungė į ALTO darbus. Pažymėjo, kad vyčiai perspausdina ALTO biuletenio žinias. Prašė duoti adresą žymesnio veikėjo savo mieste, kad per jį vyčiai galėtų steigti savo kuopas.

L.K. moterų s-gos centro v. pirm. Julia Mack sveikindama linkėjo ištvermės, pažymėdama, kad jų s-ga vertina ALTO darbus ir į juos jungiasi. BALFO centro valdybos vardu sveikino pirm. M. Rudienė, pažymėdama, kad ALTO darbas dabar ypatingai reikalingas. Perdavė sveikinimus inž. A. Rudžio, dabar išvykusio į Afriką.

Miškininkų vardu pagyrė ALTO veiklą V. Žemaitis, ragindamas daugiau informuoti mūsų kaimynines tautas.

"Naujienų" vardu M. Gudelis linkėjo, kad suvažiavimas būtų naudingas Lietuvai ir JAV lietuviam.

Dr. V. Dargis — R. L. Bendruomenės vardu sveikindamas perdavė čekį.

Dr. J. Valaitis perteikė sveikinimus P. lietuvių gydytojų s-gos, primindamas bolševikų Panevėžy nužudytus tris gydytojus-patriotus, o taip pat okupantų uždarytą psichiatrinėn ligoninėn dr. A. Statkevičių. E. Mikužiūtė sveikino SLA vardu, linkėdama vieningos veiklos. Susivienijimo L.R.K. Amerikoje vardu sveikino J. Laučka. Abudu susivienijimai buvo tarp ALTO pradininkų. J. Laučka yra vienas iš pačių pirmųjų ALTO valdybos narių. Ragino laikytis kantrybės ir savitarpio meilės.

Inž. Gr. Lazauskas paskaitė sveikinimus raštu: Lietuvos atstovo dr. S. Bačkio (dėkojo už paramą rūmų atnaujinimui), VLIKO pirm. dr. K. Bobelio, gen. kons. J. Daužvardienės, vysk. V. Brizgio, gen. kons. A. Simučio, gen. kons. V. Čekanausko, gen. kons. J. Žmuidzino, PLB pirm. V. Kamanto, JAV LB Kr. vald. pirm. V. Kutkaus, šaulių pirm. K. Milkovaičio, prof. J. Stuko, Liet. Fondo vald. pirm. dr. G. Baluko, Vilniaus krašto liet. s-gos, L. Krikšč. demokratų, "Darbininko" vyr. red. kun. K. Bučmio, ALTO įgal. Michigano valst. L. Venckaus, Reg. L.B. Marquette parko apyl. vrbos, Liet. darbo federacijos — K. Povilaičio, Liet. pensininkų dr-jos, Chicagos Balfo skyriaus.

Po sveikinimų ir mandatų kom. pranešimo suvažiavimui pirmininkavęs dr. J. Valaitis pakvietė toliau pirmininkauti T. Blinstrubą.

Valdybos pranešimai

ALTO pirm. dr. K. Šidlauskas painformavo apie ALTO paramą organizuojant finansus Lietuvos pasiuntinybės rūmam atnaujinti. Priminė ALTO įnašą organizuojant Vasario 16 minėjimą senate ir atstovų rūmuose. ALTAS

(nukelta į 4 psl.)

Su vaįara ant vieno suolo

Atostogos Kennebunkporte

PAULIUS JURKUS

10 -

Jūra pulsuoja ir alsuoja. Ji turi savo atoslūgius ir potvynius. Laikraščiuose ir krautuvių vitrinose skelbiami tie jūros pulsavimai, nes tai svarbu žvejam, svarbu ir turistam.

Paplūdimy, kur paprastai visi gulinėja smėlyje, kai vanduo pakyla, taip žmones prispaudžia prie pat kranto, prie pat kelio. Belieka tik siauras ruoželis. Atoslūgio metu prieš tave didžiausi plotai. Kur pliuškenosi bangos, pilna akmenėlių, žolių, kurios kvepia jodu.

Jei astoslūgis pasitaiko vakare, tai čia susirenka turistai ir paukščiai. Turistai mėgsta vaikščioti pajūriais. Vieni vaikšto šaligatviais, kiti eina per smėlį pačiu vandens pakraščiu.

Pasitraukusi jūra palieka paukščiam daug maisto. Į jodo žoles tuoj renkasi muselės, o jas mėgsta maži, greitai bėgą paukštukai. Jie pilkos spalvos, skrenda būriu visai arti vandens. Nutūpę taip greitai bėga, kad jų kojelių nematai. Atskrenda ir žuvėdros. Ir jos turi kaip kokie sanitarai apeiti visą pajūrį, visą plotą, ką jūra atidengė. Jos čia daug randa. Randa ir krabų, įsikasusių į smėlį, įvairių gelduočių. Kartais jos susipeša dėl grobio, bet tai neilgai. Reikia juk skubėti. Ateis tamsa ir visa paslėps ilgai nakčiai.

Sočios žuvėdros pasidaro tingios. Vienos nutūpia čia pat ant iškilusių akmenų, ant uolų. Kitos nusileidžia ant stogų ir, patogiai įsitaisę, stebi saulėleidį.

Kai jūra pasitraukusi nuo kranto, tas saulėleidis būna labai įspūdingas. Žėri auksinėm spalvom atošvaistai vandenyje, smėlyje, nes tas smėlis būna drėgnas. Jūra pamažu teleškena. Ramybė apgaubia visą pakrantę.

Žmonės tada vaikšto pakrante, vaikšto smėliu nuo uosto vartų iki didžiųjų uolų. Bet čia nematysi, kaip saulės laida atsispindi vandenyje. Reikia nueiti toliau jūros pakraščiu. Dešinėje yra siauras iškyšulys į jūrą. Ne kartą čia pravažiavome, bet vieną kartą susigundėm nukeliauti į tą iškyšulį ir pamatyti, kaip saulė leidžiasi, kaip atsispindi vandeny.

Iškyšulys siauras. Yra keletas susiglaudusių namelių, ir šone eina gatvė. Paskutinis namas stovi skersas ir tokiu būdu užsklendžia šią gatvelę.

Yra ir aikštelė mašinom pastatyti, nes turistai mėgsta pasigrožėti gamta. Vakare visada sustoja bent kelios mašinos. Tą vakarą ir buvo jūros atoslūgis, buvo atidengti didžiuliai pakrančių plotai, akmenynai, salelės, kurios dabar įsijungė į sausumos plotą. Kai jūra pakyla, čia viskas yra apsemta. Viskas virsta jūros dugnu. Čia šniokščia piktos bangos ir daužo krantus.

Kai pasitraukia vandenys, čia neįprastas vaizdas — akmenys, stagarai, sugulę laivai, pakrančių žolės, vandenų išmesti medžiai, senos lentos, buteliai, suskridę ir nustebę paukščiai.

Kai mes sustojome aikštelėje, saulė leidosi. Jos įžulni šviesa apšvietė baltus namelius, darželio gėles. Tai ne dienos šviesa, tai vakaro — tokia minkšta, gelsva, pavargusi. Ir balti namai, baltos tvoros visai kitaip atrodo — lyg būtų pavargusios, lyg būtų išsigandusios.

Vakarų pusėje žėrėjimas nuostabus. Nuo saulės atošvaistų spindi vanduo ir drėgnas smėlis. Pasiekiame išryšulio patį galą. Čia balta tvorelė. Gėlės. Ir dar bitutė samanė zumsi, skubėdama aplankyti gėles ir jas pabučiuoti prieš nakties tamsą. Atsirėmus į tvorelę, pamatai visą vakaro grožį, pajauti tą ateinančią ramybę. Stebi visa, kažko ilgiesi, kažko liūdi. Nes juk vakaras.

Paprastai čia saulė nusileidžia gana greitai. Lietuvoje saulė leidžiasi pamažu, nes Lietuva toli į šiaurę. Jei norėtum pasiekti Lietuvos šiaurės plotį, reikėtų dar keliauti į Kanadą, siekti net Labradorą. Ten tai saulė leistųsi pamažu. Ši vieta, kur mes stovime, yra maždaug šiaurinės Italijos plotyje. Tai ir saulutė greičiau leidžiasi, greičiau ir teka.

Kai saulė pasiekė miškų keteras, pasukom atgal. Jau viskas baigta. Rekia tik sėsti į mašiną ir keliauti į vilų rajoną. Bet tą vakarą ten buvo kažkas ypatingo. Tas vakarinis spalvų žaismas užtruko kokią pusę valandos. Atvykę prie savo paplūdimio taip ir sustojome. Priešais mus, rytinėje pusėje, buvo nuostabus reginys.

Besileisdama saulė, apšvietė ten esančius debesis. Nuo jų šviesa atsimušė į jūrą ir ją nuspalvino. Paprastai jūros vanduo būna tamsiai žalias, pilkas, mėlynas. Dabar jūra buvo įraudus. Pirma žėrėjo oranžu, nes panašiai degė auksiniai debesys. Paskui tamsėjo, įgavo vario spalvą, bronzos spalvą. Paskui perėjo į violetą.

Jūroje, priešais uosto vartus, dar plaukė vienas burinis laivelis. Daug kartų čia matėme laivelius, bet šis vaizdas buvo nepaprastas. Tamsiame oranžiniame dangaus fone atsimušė burė. Ji nebuvo balta, bet buvo nuspalvinta tų vakaro atošvaisčių. Ji buvo daug šviesesnė nei vakaris dangus.

Buré neskubėdama suko į kranto pusę, ieškojo prieplaukos.

Taip ir pagalvojau, jei dailininkas nutapytų tokį saulėleidį, visi pasakytų — tai perdėta, taip nėra gamtoje. Tai sentimentalu. O kai pats matai tokius reiškinius gamtoje, nesakai, kad perdėta, kad sentimentalu. Gamta pagauna savo mistika, savo grožiu, savo platybe ir tave įtikina, kad viskas čia vyksta natūraliai.

Pamažu tamsėjo, pilkėjo. Saulė jau seniai buvo užlindusi už miškų, bet jos atošvaistės vis dar siekė debesis, o nuo debesų apsispindėjo vandenys. Violeto spalva tamsėjo ir susiliejo į pilkai melsvą spalvą. Ir ta spalva tamsėjo, tamsėjo. Ir burė lyg išsigandus pasitraukė į uostą. Galų gale ir dangus ir jūra pasidarė tos pačios spalvos ir susiliejo į vieną. Viskas pilkai mėlyna. Nejžiūrima.

Ir kas galėjo būti, kad čia vyko tas spalvų stebuklas, taip ilgai žėrėjo spalvos? Daug kartų buvau prie šios jūros kranto, mačiau daug saulėleidžių, bet šis paliko įspūdingiausias. Tai pastebėjo ir kiti. Tėvas Bernardinas Grauslys, vienuolis, kuris prižiūri gėles ir kuris turi progos pajausti gamtą, tą vakarą paaiškino, kad tai buvę šiaurės pašvaistės atspindžiai. Gali tai būti — galėjo iki čia pasiekti šiaurės pašvaistės atspindžiai ir galėjo sukurti šį spalvų stebuklą.

Tai buvo neužmirštamas vaizdas, kažkas nejžvelgiamo, nepaprasto.

Tai paskatino ir kitą vakarą mus ieškoti spalvų žaidimų. Nuvažiavome į aną kraštą, vaikščiojom net akmenų laukais. Ėjome jūros dugnu, kuris dabar kvėpavo vakaro vėsa. Bet jau saulė taip nebežėrėjo, nebuvo atošvaisčių. Mes tada tyrinėjome akmenis, gal rasime kokios nors keistos formos, gal lygiai nuzulintą kaip teniso sviedinuką, gal kokią kitą formą.

Iškyšulio gale suradome žemės kauburį, kur augo laukinės rožės ir aštrios žolės. Kai vanduo pakyla, čia būna salelė, kurią pasiekia tik paukščiai. Laiveliu sunku priplaukti, nes pilna akmenų, uolų. Žolės ir rožės vėjų užkankintos, tiesiog nuplaktos. Bet gamta juk ištverminga. Ir tokiame smėlyne, tokioje vietoje auga žolė, melancholiškai žydi laukinės rožės.

Už to kauburio vėl akmenynai. Pamatėm jaunimo būrelį. Jie ten piknikavo, skambino gitara. Visi nė negalvojo, kad jau vakaras, kad tuoj nustieis saulė, kad pakrantę užgos tamsa. Ir kaip tada nueisi per akmenis, kaip pasieksi krantus? Bet jie jauni ir drąsūs, pamėgę riziką, pavojus.

Palikome juos. Nuvažiavome dar toliau pakrante. *(B. d.)*

[illegible]

[illegible] kvietė mudu su žmona lapkričio 6-7 atvykti į New Yorką, kur bus Clevelando "Grandinėlės" koncertas. Deja, malonių redaktoriaus kvietimu šį kartą negalim pasinaudoti, nes ką tik grįžom iš ilgesnės kelionės, iš lietuviškos Chicagos. Kadangi ateinančią vasarą Chicagoje vyks Pasaulio Lietuvių Dienos, į kurias suvažiuos nemažai ir rytiniam JAV pakrašty genenančių lietuvių, čia ir noriu pasidalinti kelių dienų įspūdžiais, patirtais lietuviškoje Chicagoje.

Pasiekęs Chicagą, pirmiausia skubi į Marquette Parko lietuviškas valgyklas sočiai ir pigiai suvalgyti lietuviškų patiekalų pietus, paskui į "Paramą" ar kitas lietuvių prekybas nusipirkti lietuviškos duonos bei kitų skanumynų. Kai kūnas pasotintas, tada jau ieškai dvasinio-kultūrinio peno. O kultūrinių renginių Chicagoje netrūksta kiekvieną savaitgalį. Gali net pasirinkti, kurie tavo širdžiai artimesni.

Kai apsilankau Chicagoje, niekad neaplenkiu Jaunimo Centro. Tėvų jėzuitų pastatyti ir lietuvių veiklai prieš 25 metus šimtu procentų atverti Jaunimo Centro rūmai jau keleri metai administruojami pasauliečių. Jų sudarytos JC valdybos ir tarybos narių pareigų krūvis tikrai sunkus. Tačiau, kad tie žmonės savanoriškai užsidėtas pareigas atlieka kruopščiai, liudija dabartinis JC vidaus ir išorės vaizdas. Viduje švaru, tvarkinga. Sienose nemažai paveikslų, vitrinos su knygomis, istorinėmis nuotraukomis, plakatais, trofėjomis. Didžiojoje salėje nauji stalai, užuolaidos, šaldymo sistema. Mažoji apatinė salė taip pat pavyzdingai pertvarkyta. Stebint JC rūmus iš lauko, matai naują stogą, gerokai platinamą automobilių pasistatymo aikštę, kuri netrukus bus aptverta ir saugi.

Užkalbinu JC valdybos pirmininkę Ireną Kriaučeliūnienę, savo laiką ir širdį atiduodančią JC. Pasak jos, JC išlaikymas su apšildymu, šviesa, draudimais per metus atsieina iki 57,000 dol. Tuos pinigus tenka surinkti nuomojant sales, kavinę, lituanistinėms mokykloms patalpas, kurių nuoma palyginus tik trupiniai. Tokią sumą valdybai šiaip taip dar pavyksta surinkti. Tačiau kartu spaudžia ir įvairūs remontai, pagerinimai. Tiems darbams už nuomas gautų pinigų jau nebelieka. Reikia jų ieškoti kitokiais būdais: prašyti iš žmonių aukų, talkos. Pasak I. Kriaučeliūnienės, bene didžiausias talkininkas šiuose reikaluose yra Jaunimo Centro moterų klubas. Šis klubas JC yra įsteigęs krautuvėlę, rengia kūčias, Velykų pusryčius ir kitokiais būdais kala dolerius Jaunimo Centro moderninimui, gerinimui.

Sudėtinių rankų dėka, kaip atrodo, Jaunimo Centras šiuo metu finansiškai laikosi ir laikysis, kol visi tie talkininkai nepavargs. Deja, neaiškus klausimas, kas bus po 10-ties ir daugiau metų. Nes jaunosios kartos toli gražu nebėra tokios dosnios.

Didelė parama JC yra jo ūkiškų reikalų tvarkytojas, vadinamas prievaizda, Antanas Vaičaitis. Šis vyras pusvelčiui, gaudamas daugiau simbolinį atlyginimą, JC paskyrė 12-kos metų laisvalaikį, į šias pareigas pakviestas tada, kai JC direktoriais buvo kun. G. Kijauskas, SJ, ir kun. A. Kezys, SJ.

Ir kai aš, vos pasiekęs Chicagą, nubildėjau į JC, kuris penktadienio popietę buvo dar tuščias, pirmiausia ir ieškojau savo seno bičiulio prievaizdos A. Vaičaičio. Susitikęs JC talkininką L. Šimutį, kuris, [illegible] spaugai [illegible], keitė JC durų spynas, bandžiau susisiekti ir A. Vaičaitį. Pagaliau radau jį viršutiniam rūmų aukšte dedantį stiklus į išdaužtus vienos klasės langus. O tokių ūkiškų kasdie-

[illegible]

To pačios penktadienio, spalio 29, vakare į JC jau vykom oficialaus vizito. Tikslinu pasakius — į 11-ąją metinę lietuvių fotografų išeivijoje fotografijų parodą. Į švarias, dailias Čiurlionio galerijos patalpas susirinko apie porą šimtų įvairaus amžiaus lietuvių, kurių tarpe buvo nemažas būrys jaunimo. Parodoje savo fotografijas išstatė 23 foto menininkai ir mėgėjai ne tik iš Chicagos, bet ir kitų JAV vietų. Premijuotas nuotraukas atrinko amerikiečiai foto meno profesoriai. Po parodos atidarymo persikėlėm į jaukią, apie 300 žmonių talpinančią kavinę, kur buvo pademonstruotas vienuolikos foto menininkų ir mėgėjų spalvotų skaidrių seansas. Tą vienuoliktą metinę foto šventę rengė prieš eilę metų foto menininko kun. Alg. Kezio, SJ, įsteigtas Lietuvių Foto Archyvas, vienas iš tų vienetų, kurį įsteigė dinamiškasis Algimantas Kezys, būdamas JC direktoriumi. Šis vienetas, nors ir archyvu pasivadinęs, ilgainiui sujungė nemažą dalį kūrybingo jaunimo, kurį domina savitai įdomus ir populiarus foto menas.

Gaila, kad dabar Alg. Kezys jau rečiau pasirodo JC ir vienuolyne. Lietuvių jėzuitų vadovybės pasiųstas gilinti teologijos studijų Loyolos universitete, A. Kezys, SJ, 1980 balandžio mėnesį atidarė meno galeriją prie Chicagos vidurmiesčio, kur šiuo [illegible] pusę [illegible] Kai kurie iš tų menininkų — Viktoras Petravičius, Vytautas Virkau, Zita Sodeikienė — susilaukė amerikiečių dienraščių meno kritikų gan gero įvertinimo. Viktoras Petravičius net susilaukė amerikiečių televizijos paruošto ir šimtams tūkstančių žiūrovų pademonstruoto filmo.

A. Kezio, SJ, galerijos lankytojų pusę sudaro lietuviai, o kitą pusę — amerikiečiai. Galerijoje taip pat galima nusipirkti įvairių dailininkų kūrinių originalų, reprodukcijų spalvotų nuotraukų.

Galerijos, kurios nuoma apie 1,300 dol. mėnesiui, nuomos sutartis baigiasi ateinantį balandžio mėnesį. Iki to laiko ji pilnai užimta lietuvių dailininkų parodomis. Tik prieš akis vienas klausimas: kiek bus pakelta nuoma, sutartį pratęsiant. Jei ji bus pakelta 25-kiais procentais, A. Kezio, SJ, žodžiais, jis tokios nuomos jau nebepajėgs mokėti. Tuo atveju galerija gali užsidaryti. Tačiau ir tuo atveju per trejus metus ji bus paskleidusi nemažai kūrybinės šviesos. Pristačiusi lietuvių meną amerikiečiams.

Kitame reportaže sustosim prie ypatingai pasisekusių humoristinio scenos vieneto "Antro Kaimo" spektaklių ir "Dainavos" ansamblio muzikinio veikalo "Vilniaus pilies legenda".

VI.R.

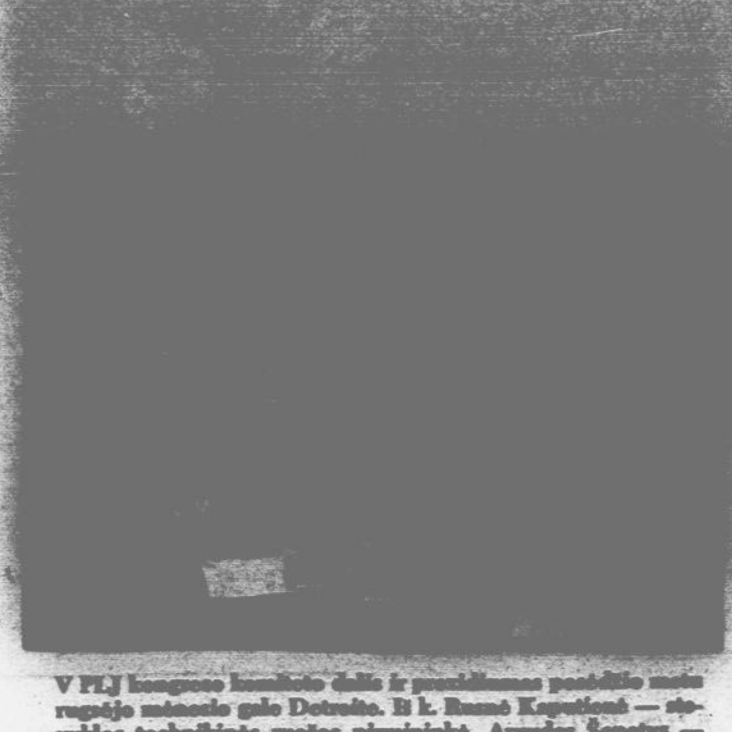

V PLJ kongreso komiteto dalis ir prezidiumas posėdžio metu rugsėjo mėnesio gale Detroite. Iš k. Rasnė Kaputienė — stovyklos techninės ruošos pirmininkė, Arvydas Šepetys — iždininkas, Aldona Petrauskaitė — pirmininkės pavaduotoja, Kristina Veselkaitė ir Rita Neveranskaitė — kosekretorės. Nuotr. V. Abariūtės

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 3 psl.)

valdžios įstaigose aiškino, kaip nepatikimi gauti iš sovietinių įstaigų liudijimai apie vadinamus karo nusikaltėlius. Papasakojo apie minėjimą 60 m. sukakties nuo JAV pirpažinimo de jure Pabaltijo valstybių.

ALTAS parašė laiškus D. Britanijos, Vokietijos, Italijos ir Prancūzijos ambasadoriam Washingtone, kad prieš jungdamiesi į Sibiro dujotiekio statybą, tie kraštai ištirtų, ar nėra naudojami tam darbui politiniai kaliniai. Gautas palankus D. Britanijos atsakymas.

Daryti žygiai dėl Lietuvos politinių kalinių, dėl išleidimo Dariaus-Girėno pašto ženklo. Į akciją įsijungė platūs lietuvių sluoksniai.

Dr. J. Valaitis įdėjo daug darbo ruošiant ALTO fondo statutą. Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno, suorganizavo labai pavykusias svarstybas mūsų tautos reikalais. Toliau dr. K. Šidlauskas skatino išlaikyti balansą tarp finansinės ir kitokios paramos kultūrinei ir politinei veiklai, abi reikiamai vertinant. Dėkojo už lietuvių išeivijos paramą ALTO darbam.

ALTO sekr. inž. Gr. Lazauskas, pranešė, kad ALTO valdyba turėjo 7 posėdžius. Spausdinama kun. J. Prunskio papildyta ketvirta laida "Lithuania". Dėkojo už paramą ir aukas.

Ižd. M. Pranevičius pranešė, kad ALTAS turėjo 63,387 dol. pajamų, o išlaidų 65,411 dol. ALTAS šiuo metu turi $50,317, investuotus į vad. money market.

Apie ALTO informaciją pranešė kun. J. Prunskis. Nuo paskutinio suvažiavimo išleista 20 biuletenių lietuvių kalba ir 13 anglų kalba. Lietuvos reikalai kelti TV ir radijo stotyse, amerikiečių spaudoje. Suruoštas konkursas straipsnių apie Lietuvą amerikiečių spaudoje, paskelbtas konkursas rašinių apie Lietuvą lituanistinėm mokyklom, suruoštas pasitarimas etninių grupių laikraščių redaktorių.

ALTO atstovas Washingtone dr. J. Genys pranešė apie darbą renkant lėšas pasiuntinybės rūmams atnaujinti. Painformavo apie de jure pripažinimo 60 m. sukakties minėjimą, apie sėkmingą Jungtinio pabaltiečių komiteto veiklą Washingtone. Remtas Pabaltijo laisvės dienos paskelbimas, stengtasi padėti disidentam, pasiekta, kad žemėlapiuose būtų atžymėti Pabaltijo kraštai.

V. Abraitis iždo globėjų vardu pranešė apie patikrinimą pajamų ir išlaidų, kas rasta tvarkoje. Siūlo, kad didesnės ALTO išlaidos kaip 500 dol. būtų paremtos valdybos nutarimu.

Valdybos narių pranešimai priimti vieningai. Pasiaiškinus dėl finansinio pranešimo, ir šis priimtas. Dr. J. Genys ir J. Laučka paaiškino apie labai naudingą Pabaltiečių komiteto veiklą, kuriai reikalinga finansinė parama.

Skyrių pranešimai

Apie Bostono skyrių pranešė A. Chaplikas. Atvežė aukų 1600 dol. Chicagos skyriaus veiklą aptarė V. Samaška. Skyrius centrui yra įteikęs 9,800 dol. Cicero skyr. dr. Br. Motušienė papasakojo apie pastangas kelti Lietuvos reikalus kitų tautų spaudoje. Skyrius išsirūpino, kad filmas apie KGB veiklą būtų rodomas mokyklose. ALTO centrui perdavė 1200 dol. Clevelando skyriaus veiklą aptarė A. Pautienis. Centrui persiuntė 2400 dol. aukų. Apie Detroitą dr. A. Barauskas pranešė, kad ten prie ALTO priklauso 19 organizacijų. Skyrius skelbia konkursą moksleivių rašinių apie Lietuvą. Aukų centrui per 1500. Veikloje apjungiamos ir kitos pavergtos tautos.

Hot Springs skyriaus pranešimą perskaitė J. Šiaučiūnas. Centrui nusiųsta 1050 dol. Lake apskr. ALTO veiklą aptarė A. Vinikas. Jie prieš Vasario 16 minėjimą turi anglišką programą radijuje. Vl. Bakūnas papasakojo apie Los Angeles veiklą. Skyrius atsiųs per 3000 dol. centrui. Sveikino ir "Lietuvių Dienų" vardu.

Ign. Petrauskas perteikė pranešimą Miami skyriaus. New Yorko skyriaus veiklą aptarė A. Marcelynas. Daromos pastangos įeiti į TV. Įteikė 700 dol.

Apie Pittsburgho skyriaus veiklą pranešdamas Pov. Dargis džiaugėsi, kad priklauso visos organizacijos, vadovybėje jau čia gimusieji. Yra dvi lietuvių radijo programos palankios ALTUI. Altas 1000 dol. pasiuntė pasiuntinybės rūmų remontui.

Apie Racine, Wisc. ALTO veiklą informavo V. Kažemėkaitis. Skyrius veikia nuo 1941. Jaunimas išsiskirsto, naujų neatvyksta, veikla siaurėja. Nuo savo įsikūrimo Racino lietuviai ALTUI prisiuntė 20,500 dol.

Rochesterio, N.Y., skyriaus veiklą nupasakojo J. Jurkus. Lietuvos reikalai keliami JAV spaudoj. Įtraukiamas jaunimas. Palaikomi ryšiai su kitomis pavergtomis tautomis. Organizacijų sugyvenimas geras.

Rockfordo skyriaus vardu sveikino St. Surantas, džiaugdamasis darnia lietuvių organizacijų veikla. Vasario 16 d. minėjime dalyvavo 350 žmonių. Įstengė atkviesti Marquette Parko par. chorą. Aukų surinkta per 2,000 dol. ir tuoj pat perteikti centrui.

A. Šukys papasakojo apie St. Petersburgo skyrių, neseniai įsikūrusį. Džiaugėsi atsilankymu dr. V. Šimaičio ir dr. K. Šidlausko. Ginant tris ten gyvenančius lietuvius, kaltinamus karo nusikaltimais, susirišta su spauda, susilaukiant prielankumo. ALtui surinkta per 2,000 dol. Net penkiuose priemiesčiuose Vasario 16 d. iškeliamos vėliavos su kalbomis. Rusų arkv. Makarijus turėjo paskaitą, palankią sovietams. Lietuviai ir ukrainiečiai jo propagandą išsklaidė.

Skyriai ruošė Vasario 16 minėjimus, dalyvavo Pavergtų tautų demonstracijose, kai kur iškeliamos trispalvės prie rotušių, ruošiami didžiųjų trėmimų minėjimai, į minėjimus atkviečiami miestų burmistrai, kongreso nariai, plečiami ryšiai su kitomis pavergtomis tautomis, išgaunamos proklamacijos iš miesto vadovybių ir valstybių parlamentų, remiamas L. pasiuntinybės rūmų aukų rinkimas, Lietuvos reikalai keliami amerikiečių laikraščiuose.

Klausimai ir sumanymai

A. Marcelynas pasiūlė pagaminti patriotinį ženklelį ALTUI. Pateikė jo dukters paruoštą ženklelio projektą. Nuspręsta palikti tai valdybos nuožiūrai.

Keltas klausimas dėl įstatų pakeitimo leidžiant skyrius organizuoti iš pavienių asmenų. Nuspręsta, kad šį klausimą išspręstų valdyba ir referuotų ateinančiame suvažiavime.

Kun. K. Kuzminskas priminė reikalą daugiau domėtis L.K.B. Kronikos leidimu ir platinimu. Z. Juškevičienė atkreipė dėmesį į jaunimo įtraukimą ir informavimą per lituanistines mokyklas apie laisvinimo veiksnių darbus. Buvo aptartas Lietuvos himno vertimo klausimas į anglų kalbą. Kol nebus priimtas geresnis, naudojamas N. Rastenio vertimas.

Rezoliucijos

Inž. V. Naudžius pranešė apie paruoštas rezoliucijas, kurios buvo priimtos: sveikinami laisvės besiekią pavergti lietuviai, dėkojama valdybai už darbą, skatinama ginti teismuose vargiamus lietuvius dėl tariamų karo nusikaltimų, užgiriama parama Liet. pasiuntinybės rūmus atnaujinti, skyriai skatinami jungtis su kitų pavergtų tautų atstovais siekiant laisvės, skatinama pagyvinti aukų rinkimą ALTO darbam, pasveikinti prez. Reagan, Valst. sekr. Schultz, ambasadorių Kampelmaną, VLIKĄ, BALFĄ, diplomatinius atstovus, reiškiama padėka pavieniam ir organizacijom, už jungimąsi į Lietuvos laisvinimo darbus.

Galutinį rezoliucijų suformulavimą palikta valdybai.

Uždarymas

ALTO pirm. dr. K. Šidlauskas uždarymo kalboje pasidžiaugė, kad nebuvo daroma priekaištų dėl ALTO valdybos darbo. Tikime, kad ir skyriai savo pareigas atliks.

Lietuvių tauta ryžtinga. Kai visa Europa drebėjo prieš Hitlerį, lietuviai išdrįso nuteisti nacius. Lietuviai nebuvo palenkti organizuoti S.S. Legioną. Mūsų pogrindis yra išvystęs tokią spaudą, kokios jokia kita tauta neturi.

Pietų pertraukos metu buvo visi dalyviai pavaišinti. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu. Praėjo tikrai draugiškoj darbo nuotaikoj.

Vakare Tautiniuose namuose buvo ALTO banketas, kurį suorganizavo Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno. Banketui vadovauti jis pakvietė R. Tričytę. Banketo metu įvairūs kalbėtojai pasveikino ALTO informacijų vadovą kun. J. Prunskį, sulaukusį 75 m. amžiaus. Jam sugiedota ilgiausių metų ir įteiktas puošnus J. Paštuko sukurtas adresas. Po gerai paruoštų vaišių svečiai turėjo progos pasilinksminti, grojant akordeonistui A. Stelmokui.

ALT informacija

LIETUVIAI ATLANTOJE

Atlanta, Georgia, yra gražus, švarus, moderniškas, kultūringas ir augantis miestas. Klimatas yra malonus su keturiais sezonais. Čia lietuvių kolonija vis po truputį didėja ir stiprėja. Jau yra apie 70 lietuvių kilmės šeimų. Nors neturime nuosavų patalpų, bet yra įsikūręs Lietuvių Klubas, priklausąs prie Lietuvių Bendruomenės ir yra ruošiami bent 6 susirinkimai į metus. Lietuviai lanko šiuos susirinkimus, pasidalindami pokalbiais apie Lietuvą, praeitį, papročius ir visuomet užbaigdami su suneštine lietuviška vakariene.

Jeigu kas galvoja persikelti ar lankyti Atlantą, prašom skambinti ar rašyti klubo pirmininkui — Joe Urban, 285 Green Hill Road, Atlanta, Georgia 30342. Tel. 404 252-1678 arba 404-634-7517 ir informacijos bus suteiktos apie Lietuvių Klubą ir jo narius.

Gražina Mikulskis

— Chorai, kurie ruošiasi dalyvauti VI-je JAV ir Kanados Dainų šventėje, bet dar nėra išsiuntę nuotraukų bei informacijų šventės leidiniui, prašomi tai padaryti iki š.m. lapkričio 30 d. medžiagą leidiniui siunčiant red. D. Bindokienei, 6834 S. Richmond, Chicago, IL 60629. Medžiagos iki nustatytos datos neprisiuntę, nepateks į šventės leidinį.

Vincentas Liulevičius — IŠEIVIJOS VAIDMUO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATKŪRIMO DARBE. Chicago, Illinois, 1981. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba su Lietuvių Fondo parama. Tiražas 600 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Gausiai iliustruota. Kietais viršeliais. 400 psl. Kaina 12.50 dol. Galima užsisakyti PLB būstinėj, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Autorius, išeivijos lietuvių tarpe iškilęs kaip istorikas, papasakojęs kaip ši knyga buvo ruošiama, mano, kad ji "buvo tikrai reikalinga, nes iki šiol tokios dar nebuvo. Buvo kai kuriuose leidiniuose ši tema — išeivijos vaidmuo — paliečiama, bet nepilnai nagrinėjama, be duomenų, o tik kitų temų tarpe". Toliau, aiškindamas, kas šioj knygoj rašoma, jis pabrėžia: "Šios knygos tikslas — apžvelgti išeivijos vaidmenį nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe. Pabrėžtinai reikia pasakyti, kad šioje knygoje visai neliečiami po II-jo Pasaulinio karo Lietuvos atkūrimo darbai. Šį darbą kas nors kitas atliks".

Knygoj yra keturios dalys: Išeivija Lietuvos garsinimo darbe, Išeivijos politinė veikla Lietuvos labui, Išeivijos kultūrinė parama Lietuvai, Išeivijos ekonominė parama Lietuvai.

Po to — knygos užbaiga, kuri pradedama šiais žodžiais: "Kai Lietuva, būdama rusų priespaudoje, dažnai net negalėjo skųstis savo skriaudėjais, tai atsiliepdavo išeivija". Baigiama: "Lietuvių išeivija nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe suvaidino didelį vaidmenį Lietuvos garsinimo srityje, politine veikla, kultūrine bei ekonomine parama. Garbė ankstyvesniųjų laikų išeiviams, kurie savosios tautos ne tik neužmiršo, bet nuoširdžiai ja rūpinosi".

Toliau — plati bibliografija, kuri apibūdinama šiaip: "Bibliografijos sudarymo pagrindinis tikslas, kad skaitytojas, norįs plačiau knygoje suminėtus faktus praplėsti, galėtų būti painformuotas, kur tokių žinių galėtų rasti. Tačiau šis bibliografinis sąrašas yra truputį išplėstas dar ir tokiais veikalais, kurie nusako išeivijos būklę ir pačios Lietuvos tuolaikinę būklę, kad skaitytojas sužinotų, jog išeivijos atlikti darbai Lietuvai buvo labai reikalingi ir tikrai labai vertingi".

Po knygos santraukos angliškai pateikiami 36 dokumentai, kurie knygą papildo.

Toliau — asmenų, geografinių vardų ir dalykų rodyklės. Pateikiamas mecenatų ir garbės prenumeratorių sąrašas. Suminimos to paties autoriaus knygos.

P. Dr. Juozas Vaišnora M.I.C. — ERZBISHOF JURGIS MATULAITIS (1871-1927). Ein Apostel der lebendigen Kirche. Išleido Christiana-Verlag 1982. Ch-8260 Stein am Rhein, Schweiz. Iliustruota. Spalvotais viršeliais. 48 psl.

"Arkivyskupas Jurgis Matulaitis — Gyvosios Bažnyčios apaštalas", — tokiu pavadinimu Vakarų Vokietijoj vokiečių kalba yra išleista marijono kunigo dr. Juozo Vaišnoros brošiūra. Brošiūroj vokiečių visuomenė yra supažindinama su arkivyskupo Jurgio Matulaičio biografija, dorybių herojiškumu, taip pat informacijomis apie jo beatifikacijos bylos eigą. Knygoj pateikiama žinių apie Lietuvos ir jos Bažnyčios dabartinę padėtį.

Brošiūrą iš lietuvių į vokiečių kalbą išvertė kun. Kazimieras Senkus.

Kiek knygų įsigijai praeitais metais? Vieną, dvi, kiek? O gal [illegible]

PUIKUS GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Clevelando Grandinėlė šoka Richmond Hill aukštesniosios mokyklos scenoje lapkričio 7 d.

Laisvės Žiburio radijo pavieste, Clevelando Grandinėlė, lietuvių tautinių šokių ansamblis, su soliste Aldona Stempužiene-Švediene, su savo orkestru lapkričio 7, sekmadienį, svečiavosi New Yorke ir Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje atliko koncertą. Tai buvo vienas didžiausių šių metų renginių, sutraukęs per 1200 žiūrovų. Buvo atvykusių net iš Bostono, Waterburio, Philadelphijos ir kitų artimųjų miestų. Tai rodo, kad Grandinėlė yra iškilus ir dėmesio vertas ansamblis. Taip pat tai rodo, kad Laisvės Žiburio radijo vedėjas Romas Kezys moka puikiai organizuoti. Nesibijo rizikos ir su plačiu mostu rengia savo rudens bei pavasario koncertus, sutraukdamas labai daug publikos.

Žvilgsnis į šokio praeitį

Koncertas prasidėjo 2:30 v. popiet punktualiai. Ansamblis buvo atvykęs tą rytą ir jau buvo sceną ir visą butaforiją koncertui paruošęs.

Kaip buvo skelbta, programa buvo pavadinta "Nuo sudaužtinio iki kupolinio". Tai buvo žvilgsnis į lietuviško tautinio šokio išsivystymą.

Liudas Sagys, ansamblio vadovas, šią programą pasirinko, ją išstudijavo ir ją gražioje bei meniškoje formoje parodė scenoje. Ansamblis remiasi tautiniu šokiu. Šokėjai per visą programą bent kelis kartus keičia savo drabužius, kad būtų programa spalvingesnė, įvairesnė. Norėdamas išvengti ilgesnių pauzių, jis įjungė senovinę dainą. Dainuoja ir pats ansamblis, dainuoja ir solistė **Aldona Stempužienė-Švedienė.** Bene bus tai pirmas bandymas į tokio pobūdžio koncertą įjungti solistę.

Ir dar daugiau — vadovas įjungė ir skaidres. Jos vaizduoja Lietuvą — jos gamtą, rūtų darželius. Skaidrės rodomos be paaiškinimų. Jas palydi dainavimas — solistės ar sudarytos grupės.

Pačioje pradžioje, užgesus šviesom, scenos gilumoje, atitraukus scenos antrąją uždangą, ekrane ir pasirodė reikiami įrašai, kad tai yra senieji šokiai. Tuoj pasirodė ir lietuviški vaizdai.

Į sceną išėjo solistė ir uždainavo gūdžią dainą apie elgetos likimą. Tai buvo lyg kokia rauda, lyg gailesys to, kas vyksta ekrane. Solistė dainavo visai tamsumoje. Nebuvo apšviestas net jos veidas. Trupučiuką tai gąsdino žiūrovą, ir atrodė, kad koks tai vaiduoklis scenoje dainuoja. Reikėtų kitaip išspręsti šią sceną, reikėtų bent jos veidą apšviesti, kad išryškėtų solistės bruožai. Dėl to skaidrių rodymas nenukentėtų.

Toliau į sceną susirinko dainuodamas ansamblis. Jis dainavo ir šoko. Visa sujungta į vieną pynę ir plaukte praplaukė, praskambėjo kaip ištisas vienetas. Čia ansamblis atliko šias dainas ir šokius: Žuselės girga — Kaišiadorių apylinkės daina, Pliaukščiukėlis — Ylakių apylinkės šokis, Marcelė — Rietavo apylinkės šokis, Plauk laivelis Nemunan — liaudies daina — baladė (dainavo keli vyrukai), Našlys — liaudies žaidimas, Sudaužtinis Jonkelis — žemaitiškas liaudies šokis. Solistė dar padainavo — Močiute, miego noriu — liaudies daina. Pirmąją dalį užbaigė ansamblis, pašokdamas Gervėčių apylinkės kadrilį.

Šokių stilizacija

Antroji koncerto dalis buvo skirta pavaizduoti, kaip atgijo lietuvių tautinis šokis, kaip jis buvo panaudojamas ir stilizuojamas.

Šią dalį pradėjo mergaičių kvartetas, padainuodamas "Kaip gi gražus, gražus rūtelių darželis". Ekrane tuo metu buvo rodomos darželio gėlės.

Toliau Živilė Vaitkienė angliškai pranešinėjo ir supažindino su kiekvieno šokio istorija, kaip jis buvo surastas, kada pirmą kartą atliktas, kas jį stilizavo.

Šitoje dalyje buvo atlikti šie šokiai: Blezdingėlė, Jonkelis, Kubilas, Rugučiai, Malūnėlis, Oželis, Aušrelė.

Šokių choreografija: Marijos Baronaitės - Grėbliūnienės, Birutės Vokietaitytės, Aldonos Rugytės-Bronės Juškevičienės, E. Lapataitės - Ambrazevičienės, Kotrynos Marijošienės (Malūnėlis ir Aušrelė).

Lietuviškas šokis — sceninis kūrinys

Trečioji dalis buvo skirta tiem šokiam, kuriuos sukūrė choreografai ir muzikai, pasinaudodami lietuvių liaudies šokių, žaidimų, papročių bei senovinių apeigų medžiaga. Tai šokiai, daugiau pritaikyti scenai, tautinių šokių festivaliam.

Čia buvo atlikti šie šokiai: Kepurinė, Rokiškio kadrilis, Saturė, Rezginėlė, Dovanų šokis, Suktinis, Kregždelė, Džigūnas, Kupolinis. Tų šokių choreografija: Juozo Lingio, Elenos Morkūnienės, J. Gudavičiaus, Liudo Sagio. Visus šokius savo ansambliui pritaikė Liudas Sagys sukurdamas pridėtinę choreografiją.

Muziką šiem šokiam parašė: J. Pakalnis, J. Gaižauskas, J. Švedas, E. Pilypaitis, E. Žygaitis, L. Povilaitis, B. Dvarionas.

Maždaug ties programos viduriu solistė atliko dainas iš Felikso Bajoro vestuvinių dainų ciklo: Sėjau rūtą, Oi tu, kasela, Aš kelaliu važiavau.

Muzikinė palyda

Ansamblio visus muzikinius reikalus tvarko muzikė **Rita Čyvaitė-Kliorienė.** Ji sukūrė įvairią palydą šokiam ir dainom.

Pirmąją ir antrąją dalį palydėjo muzikantai scenoje. Čia grojo akordeonas, dvi klarnetos, būgnas, cimbolai, mušamos lazdelės.

Trečioji dalis buvo palydėta ansamblio orkestrėlio. Be minėtų instrumentų, čia dar grojo elektriniai vargonėliai, trimitas, kanklės.

Vargonėliais grojo pati vadovė, drauge ir dirigavo orkestrui bei ansambliui.

Koncertą baigiant

Koncertą baigiant, į sceną buvo suvesti visi ansamblio šokėjai. Publika audringai plojo, gi Romas Kezys visiem padėkojo. Įteiktos gėlės rengėjų vardu. Gėlių krepšį atsiuntė ir New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis.

Baigiamosios pastabos

Koncertas buvo vienas iš iškiliausių renginių. Labai rūpestingai pasirengta, Liudo Sagio įdėta labai daug darbo, kol apvaldė ansamblį, kol sulydino į šokantį vienetą. O šoko jie labai grakščiai ir gražiai. Šokis pakeitė šokį taip lengvai, laisvai, išlaikant jaunystės gerą nuotaiką.

Daug rūpestingo darbo įdėjo ir kiti. Pirmiausia reikia suminėti **Aleksandrą Sagienę,** kuri administruoja ansamblį, parengia keliones, suplanuoja visus tautinius drabužius ir pasirūpina jų pasiuvimu. O tai padaryti juk nėra taip lengva, kai reikia ieškoti medžiagų, audėjų, siuvėjų.

Ansamblis tikrai galėtų pasirodyti ir šio miesto Broadwayaus teatruose ar kokioje didelėje scenoje, kad ir Lincolno Centro salėse. Ir tikrai gražiai reprezentuotų lietuviškąjį šokį ir jo kūrėjus.

Vaišės ir ansamblio pagerbimas

Į Kultūros Židinį 6 v.v. susirinko per šimtinę svečių. Čia buvo vaišės ir ansamblio pagerbimas.

Ansamblio šokėjai ilgokai užtruko, kol supakavo savo inventorių, pasikrovė į autobusą. Administratorė vėliau pasakojo, kad jie visada keliauja su tuo pačiu šoferiu ir pasinaudoja vis ta pačia autobusų bendrove. Šoferis žino visus jų poreikius ir pats daug kur pagelbsti.

Salėje čia buvo šalti užkandžiai ir karšta vakarienė. Pasivėlinęs kokią valandą, ansamblis dabar skubėjo užkandžiauti, nes 9 v.v. turėjo išvykti atgal į Clevelandą.

Ansamblio pasveikinimo ir pagerbimo programai vadovavo Romas Kezys. Tai esanti ketvirtoji ansamblio viešnagė New Yorke. Grandinėlė visada čia laukiama ir visų mylima.

Jis pakvietė žodį tarti Darbininko redaktorių Tėv. Kornelijų Bučmį, OFM. Jis savo kalboje ir iškėlė tą momentą, kad ansamblis galėtų pasirodyti ir Lincolno Centre.

Dar kalbėjo JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė **Ingrida Bublienė,** kuri specialiai atvyko iš Clevelando į šį koncertą. Bridgeporto vyčių vardu angliškai kalbėjo Theresa Trainis, kuri pasidžiaugė koncertu ir padėkojo visiem — koncerto atlikėjam ir rengėjam.

Vaišėse buvo ir keletas tokių, kurie anksčiau šoko šiame ansamblyje. Šių alumnų vardu kalbėjo aktorius **Arūnas Čiuberkis** ir ansambliui padovanojo šampano dėžę.

Ansamblio vadovam Romas Kezys įteikė lentelę, kur buvo įgraviruota dedikacija ir padėka. Ją priėmęs ansamblio vadovas Liudas Sagys prisiminė, kaip jis Clevelande 1953 metais ėmė organizuoti šokėjus. Prisiminė praėjusius šokėjus ir išryškino mintį, kad yra gera, kad ansamblį kviečia į kitus miestus. Tai palaiko ansamblio darbingą nuotaiką, drauge palaiko ir ansamblio lygį, nes nuolat reikia repetuoti. Padėkojo visiem už pakvietimą. Buvo pakviesta ir Aleksandra Sagienė, kuri tik vienu sakiniu padėkojo už pakvietimą.

Grandinėlė greit ir išvažiavo, nes kitą dieną jaunimas turėjo skubėti į mokyklas.

Parengiant šią programą, buvo pasirinkta ši tema — žvilgsnis į praeitį. Medžiagos ieškota archyvuose, daug padėjo ir K. Marijošienė, pati uoliai dalyvavusi tautinių šokių stilizavime ir jų kūrime. Šią programą rengė apie metus laiko. Kostiumų ir visos butaforijos pagaminimas atsiėjo per 8,000 dol.

Ansamblio vadovai džiaugiasi, kad į darbą įsijungė muzikė Rita Klioriene, kuri šiai programai pritaikė visą muziką ir ansamblį išmokė dainų, parengė orkestrą koncertui.

Visi palinkėjo ansambliui kuo geriausios sėkmės. Dirbkite, stiprėkite ir visada išlaikykite gerą lygį. (p.j.)

Spauda
yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės.
Paremk ją savo auka!

Kultūros Židiny po koncerto vyko Grandinėlės pagerbimas. Laisvės Žiburio radijas Grandinėlės vadovą Liudą Sagį (k.) ir Grandinėlės administratorę Aleksandrą Sagienę (d.) apdovanojo žymeniu-skydeliu. Vidury — Romas Kezys, Laisvės Žiburio radijo vedėjas, surengęs šį šaunų koncertą.

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1. — 1982.

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnoninės eilutei medžiagos su įrašu "All wool made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 svaras geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnoninė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $400.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu): Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailo pamušalas, graži apykaklė, sveria 5 v. $220.00

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 v.	$100.00
Pigesnis minko kailis paltui, sveria 5 sv	$ 88.00
Jeans, rumbuoto velveto	$ 42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis	$ 44.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	$ 12.00
Teleskopic lietsargis	$ 12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	$ 44.00
Puiki suknelei medžiaga	$ 40.00
Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m.	$ 66.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	$ 80.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	$ 66.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	$ 80.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	$100.00

Šie produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos — $4.00, ½ sv. nescafes — $6.00, 1 sv. pupelių kavos — $7.00, 1 sv. šokolado — $7.00, 40 cigarečių — $5.00.

Sudarant siuntinį iš minėtų prekių reikia pridėti persiuntimui $52.00.

Siunčiame pramoginės ir kitokios muzikos plokštelės.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta į Lietuvą.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

IŠ VISUR

— **Šv. Pranciškaus** 800 m. gimimo sukakties minėjimas Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks lapkričio 21. Rengia LK Mokslo Akademijos židinys, Ateitininkai sendraugiai ir Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

— **LK Bažnyčios Kronikos** 10 metų minėjimas Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojoj salėj, įvyks lapkričio 28. Rengia tarporganizacinis komitetas.

— **VI-sios Dainų Šventės registracijos** anketas, šventėje dalyvaujančių chorų aprašymus ir chorų bei dirigentų nuotraukas reikalinga iki lapkričio 20 atsiųsti registracijos komisijos pirmininkei Joanai Krutulienei, 7355 S. Richmond Ave., Chicago, IL. 60629, USA.

— **Philadelphijos ateitininkai** lapkričio 21, šį sekmadienį, švenčia Kristaus Valdovo šventę. 10:30 val. ryto mišios Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioj, 19th & Wallace Streets, Philadelphia, Pa. Po pamaldų parapijos salėj pritaikyta programa ir pabendravimas. Šventėj dalyvaus ir Ateitininkų federacijos vadas Juozas B. Laučka.

— **Čiurlionio galerija,** esanti Chicagos Jaunimo Centre, lapkričio 20 švenčia 25-rių metų veiklos suakktį. Sukaktis bus paminėta kartu su Jaunimo Centro sukaktimi.

— **Justinas Sirutis** spalio 29 mirė Villa Maria, Thompson, Conn. Po gedulingų mišių Putnamo vienuolyno koplyčioj palaidotas lapkričio 2 seselių kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko prel. V. Balčiūnas.

— **Solistas Kazys Yakutis** gruodžio 5, sekmadienį, 4 val. popiet koncertuos Šv. Kazimiero parapijos salėj, Worcester, Mass. Jis šioj parapijoj yra gimęs, čia augo ir mokėsi. Jam akomponuos Mary V. Lynch, jo pirmoji muzikos mokytoja. Bilietus platina: Julia Mack 853-8919, Janina Miliauskienė 755-1894, Angelė Garsienė 798-2463. Koncertą ir vaišes rengia L. R. Katalikių Moterų S-gos 5 kuopa.

— **II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų šventei lėšų telkimo bankete,** kurį Chicagoj suorganizavo JAV LB Vidurio Vakarų apygarda, didesnę svečių dalį sudarė vidurinioji ir jaunesnioji karta. Banketas buvo nuotaikingas ir jaukus, jo pasisekimu rūpinosi specialiai sudarytas komitetas.

— **Pirmąjį tautinių šokių festivalį** rugsėjo 17-18 surengė Zuericho miestas, sutelkęs 13 grupių, atstovavusių Čekoslovakijai, Graikijai, Italijai, Jugoslavijai, Kambodijai, Lenkijai, Lietuvai, Sveicarijai, Turkijai ir Vengrijai. Lietuvos vardą garsino "Vilties" grupė, prieš 20 metų įsteigta Joanos Stasiulienės. Visi jos šokėjai yra šveicarai jaunuoliai.

— **LB Palm Beach apylinkės valdyba,** įvertindama Darbininko pastangas lietuvybės išlaikyme, kaip praėjusiais, taip ir šiais metais per apylinkės pirmininką Bronių Aušrotą ir iždininką Joną Štarką laikraščiui stiprinti atsiuntė 30 dol. auką. Ačiū labai.

— **KELIONĖ:** kun. A. Saulaitis, SJ, ir ses. Ignė praves dvasinį susitelkimą lap. 26-28 studentam ir dirbantiem jaunuoliam 18-35 metų. Putnamo seselių vienuolyno patalpose. Už savaitgalį $35.00. Apie dalyvavimą prašome pranešti 1-203-928-5828.

— **Ieškomas asmuo,** pavarde VALERIJA BULOVAITĖ, Teklės Paliukaitės-Bulovienės duktė nuo Biržų, ištekėjusi už lietuvio (žemaičio) siuvėjo. Ieško giminės Lietuvoje. Ieškomoji ar žinantieji jos adresą prašomi pranešti Darbininko redakcijai.

KASA AUGA IR TOBULĖJA

Lietuvių Federalinė Kredito Unija KASA ir toliau dinamiškai plečiasi ir auga šuoliais pirmyn. Pasiekus 6 milijonų indėlių kapitalą, KASOJE pasidarė būtina sąskaitų ir paskolų dokumentaciją įrašyti į kompiuterio "atmintį", kad informacija būtų tiksli ir greitai pasiekiama. Tam tikslui buvo įsigyta nauja kompiuterio sistema, kuri įgalina greitesnį apskaičiavimą ir geresnį taupytojų aptarnavimą. Netolimoj ateity planuojama atidaryti ir čekių rašymo (checking account) sąskaitas.

Tuo tarpu KASA praneša, kad nuo š.m. gruodžio pirmos taupytojai gali atidaryti **švenčių klubo** (Christmas Club) ir **Atostogų klubo** (Vacation Club) sąskaitas. Jose galima sistematiškai kas savaitę padėt po 5, 10, 20 ar daugiau dolerių specialiam tikslui — švenčių arba atostogų iždui. Už šias specialias sąskaitas bus duodama 9% dividendų, ko joks kitas bankas nedavė ir neduos. Indėliai bus įmokami kuponų knygutės metodu ir turės būti išlaikomi pilnus metus, kad gavus pilną 9% pelną. Šias specialias taupymo sąskaitas kviečiami atidaryti seni ir nauji KASOS nariai.

KASOS vadovybė ypatingai nori pabrėžti, kad niekas nepraleistų progos KASOJE atidaryti IRA pensijos taupymo sąskaitas, kol už jas tebeduodama 13% dividendų. Visur palūkanų procentam krintant, jie turės sumažėti ir KASOJE, bet įnešant santaupas iki šių metų galo, už metinį IRA indėlį dar vis galima užsitikrinti 13% prieauglį.

Paprastų taupymo sąskaitų dividendai su "from day of deposit to day of withdrawal" apskaičiavimu taip pat paliekami 9% plotmėje, kuo joks kitas bankas ar kredito unija negali šiuo metu pasigirti. Už įvairių sumų ir terminų certifikatus KASOJE dividendai taip pat bent visu nuošimčiu aukštesni, negu kituose bankuose. Tą galima pasitikrinti bet kuriuo metu paskambinus į KASOS įstaigą.

Dar viena gera naujiena — KASOJE sumažinami visų rūšių paskolų procentai. Norėdami finansuoti naujos mašinos ar nekilnojamo turto pirkimą, arba išsirūpinti asmeninę paskolą, visi raginami kreiptis į KASĄ ir sužinoti naują procentų skalę ir lengvas skolinimosi sąlygas visiem KASOS nariam. KASOS telefonas (212) 441-6799.

KASOS Informacija

SPORTAS

Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks lapkričio 20 Clevelando Lietuvių Namuose, 877 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. Telef. 216 531-2131.

Sekmadienį, lapkr. 21, suvažiavimas bus tęsiamas tuo atveju, jei darbotvarkė nebus užbaigta šeštadienį.

Pagal ŠALFASS-gos statutą suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai ir rinktieji bei skirtieji ŠALFASS-gos pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu gyvenimu besidomį asmenys.

Pagrindinis darbotvarkės punktas bus sekančiais metais Chicagoje įvykstančios II-sios Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynes.

Organizacijos ar asmenys, norį gauti smulkių informacijų ar pateikti pasiūlymą, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos vykdomąjį vicepirmininką Rimantą Dirvonį, 8913 South Leavitt St., Chicago, IL 60620, tel. (312) — 239-2179, arba į vicepirmininką/gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117, tel. (216) – 481-7161.

ŠALFASS-gos centro valdyba

LIET. TAUTODAILĖS INSTITUTO NEW YORKO SKYRIAUS PADĖKA

III-čiąją parodą ruošiant, reikėjo daug talkos rankų ir daug pinigų. Tie pinigai, kuriuos surenkame prie įėjimo, įgalina mus išsinuomoti salę, pasikviesti meninninkus, kokius kursus suruošti ar į kursus ką pasikviesti, kad pasimokę galėtų čia toliau kitus mokyti.

Šios parodos rengime mums talkino: Genė Kudirkienė, Anelė Zitkus paruošė labai skanius pietus labai prieinama kaina.

Pyragus rinko ir su kava pardavė Bronė Lukoševičienė ir Vitalija Šližienė. Visi pyragai buvo namie kepti ir sudovanoti Tautodailės Instituto narių jų draugių. Už juos dėkoja rengėjai ir valgytojai.

Barą tvarkė Jurgis Šližys, ovėliau V. Baliūnas talkino iki parodos uždarymo. Visiems nuoširdus ačiū.

Dėkojame P. Jurkui, kuris meniškai sutvarkė parodos programos lapą. Dėkojame J. Stuko ir R. Kazio radijo programoms, kurios garsino mūsų parodą.

Ypač noriu padėkoti Gerimantui Penikui, kuris jau trečius metus į vaizdajuostę įrašo mūsų parodą, pats padengdamas išlaidas ir įdėdamas brangų laiką.

Dėkojame A. Matulaičiui, atvežusiam iš Toronto 6 dail. S. Valiūnienės darbus.

Dėkojame V. Vilkutaičiui, p. Vilgaliams, globojusiems atvykusius menininkus; R. Alinskienei ir p. Babarskienei už paruoštas vaišes menininkams.

Kiekvienas uždirbtas centas yra panaudojamas tautodailės reikalams ir veiklai paremti ar praplėsti.

Šiuo metu įsigijome filmą, kurį bet kada galėsime amerikiečiams parodyti. Jau galima užsisakyti iš spaudos išėjusią knygą "Lithuanian Easter Eggs" Knygą paruošė dail. A. Tamošaitis.

Visiems talkininkams ir rėmėjams dėkojame.

Lilė Milukienė,
LTI New Yorko skyriaus pirmininkė

BALTIMORĖS ŽINIOS

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's Liurdą, Emmitsburg, Maryland, spalio 31 pavyko labai gerai. Klebonas kun. A. Dranginis aukojo mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą. Aplankyta šv. Elzbietos Seaton šventovė.

Lietuvių Namų šėrininkų pobūvis lapkričio 7 buvo sėkmingas. Lietuviškoj nuotaikoj praleista popietė ir sutelkta lėšų.

Šv. Alfonso parapijos metiniai pietūs įvyko lapkričio 14 parapijos salėj. Šokiam grojo geras orkestras. Vyko loterija.

Back to God pamaldas Šv. Alfonso bažnyčioj lapkričio 14 suorganizavo Amerikos legionieriai. Lietuvių Posto 154 legionieriai ir jų padėjėjos dalyvavo organizuotai ir su vėliavomis.

Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkė lapkričio 20, šį šeštadienį, Lietuvių Namų didžiojoj salėj rengia koncertą ir šokių vakarą. Programą atliks dainininkai iš New Yorko.

Vincas Gelgudas po sunkios ligos mirė spalio 31. Velionis buvo malonaus būdo ir susipratęs lietuvis, daug dirbęs lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos Šv. Alfonso bažnyčioj lapkričio 3. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko žmona Anelė, dukra Birutė, sūnus Viktoras, sesuo Adelė Mikušauskienė, brolis Viktoras, giminės ir draugai.

Jonas Špuras po ilgos ir sunkios ligos mirė lapkričio 9. Velionis buvo uolus Šv. Alfonso bažnyčios lankytojas, ištikimas Šv. Vardo dr-jos narys, daugelį metų dainavo Dainos chore. Tad choro nariai laidotuvių koplyčioj sugiedojo Marija, Marija ir Jono mėgiamą "Aras". Gedulingos mišios už velionį aukotos Šv. Alfonso bažnyčioj lapkričio 13. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko žmona Marcelė, dukra Janina, seserys Emilija ir Kazimiera, draugai pažįstami.

Jonas Obelinis

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Prunskio, Bolševikų nužudyti šauliai, 7 dol.

M. Blyno, Lietuvos senovės paminklai, 10 dol.

V. Alanto, Paversmiai. Eilėraščiai, įrišta į kietus viršelius, 10 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDOMS GRAŽI DOVANA

Dainuojam su Lione — Sol. L. Jodytės; Mano Lietuvos prisiminimai — Sol. L. Jodytės. Sodžiaus garsai — J. Stankūno kūriniai; Yakutis — Sol. K. Yakučio įdainuota; New Yorko vyrų choras — įvairios choro dainos. 5 plokštelės už 12 dol. su persiuntimu. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai vidutinio ūgio berniukui ir merginai. Dydis apie 14-16. Darbininko adm.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikam. Paveiksluotas — 6 dol.

Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Nauja diena, Dainos pasišokti ir klausytis. Dainuoja dvynukai Astra ir Andy Šalčiai: Serenada, Oi niekados, niekados nepamiršiu, Neišeik, neišeik tu iš sodžiaus, Už kalnų toli toli, Meilės ieškok, Paskutinis sekmadienis, Aš atsimenu namelį, Man tu graži, Kaiminka, Iškelkime stikliuką, Nauja diena, Tave aš pažinčiau tamsią naktį, Ar skirsimės,. Kaina 10 dol.

Tarp tostų ir dainų, estradinė muzika, atlieka Rimas Kasputis su moderniška gitarų-trumpetės-akordeono elektrine akustikos palyda. Dainuoja: Vien tik mums, Pavasaris gimtinėj, Prie šaltinio, Varžybos, Ateis tokia diena, Vai žydi, žydį, Paryžiaus tango, Žibuoklės, Mergužėlė ir Vėlyvi žiedai. Kaina 9 dol.

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 patriotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: **Kur gintarais.** — Montrealio jaunimo ansamblis atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. **Dainos, muzika ir gėlės** — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. **Leonas Baltrus** — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. **Aras... toli nuo tėvynės** — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. **Nerija** — Clevelando studenčių vieneto dainos. Kaina 8 dol. **Pavasaris** — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoj. Kaina 10 dol. **Užaugau Lietuvoj** — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratęsti prenumeratą 1983 metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....
Už kalendorių $.....
Spaudai paremti $.....

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our layaway plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

BALTIC TOURS

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982
ŠVENTĖS LIETUVOJ
16 DIENŲ EKSKURSIJA.
$1,499.00
GRUODŽIO 28 - SAUSIO 14

PIGIOS VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJOS KARIBŲ JŪROJE:

Martinique, $399; Jamaica, $349; Grand Bahamas, $329; Nassau $339; Barbados, $429; Guadeloupe, $399.

TAIP PAT Disneyland, $199. Rio $499; Miami Beach, $269; Acapulco, $399.

IŠVYKSTAMA IŠ: Boston, NYC, Hartford, Philadelphia, Pittsburgh, Chicago, Baltimore, Cleveland, St. Louis.

SPECIALI VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJA Į SALAS: St. Maarten, Aruba, nuo $399 Boston & Philadelphia skridimai.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168
617-969-1190 / 965-8080
Daromi giminių iškvietimo dokumentai

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R.P.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol.

Lipinukai išorėj LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.

Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ATTENTION
SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2560, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it" : vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (36-38), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Savo vaikams, kurie, baigę mokslus, išsikelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai bus jiems geriausia dovana.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka 9%
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 13%
Už didelius ir mažus certifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuviškų taupymo įstaigą.

NEW YORKE

Apreiškimo parapijos visuotinis narių susirinkimas įvyks lapkričio 28, sekmadienį, tuoj po sumos. Susirinkime bus prisiminta didžiojo tautinio atgimimo poeto Maironio mirties 50 metų sukaktis ir 120 metų sukaktis nuo jo gimimo. Klebonas kun. J. Pakalniškis praneš apie parapijos veiklą. Bus parapijos tarybos rinkimai, siūlymai, nutarimai ir atgaiva. Kviečiami dalyvauti ne tik šios parapijos nariai bet ir prijaučiantieji.

Apie tautinio atgimimo poetą Maironį Apreiškimo parapijos susirinkime lapkričio 28 kalbės rašytojas Paulius Jurkus.

New Yorko savanorių būrelis pereitą savaitę padėjo Religinės Šalpos štabui išsiųsti per 5,000 Kunigų Vienybės leidžiamų Kronikų anglų kalba JAV kongresmanam ir senatoriam, žmogaus teisių organizacijom, bibliotekom, Bažnyčios atstovam ir kitom institucijom. Ekspedijavimo darbus atliko P. Ąžuolienė, M. Klivečkienė, M. Lušienė, P. Skabeikis, E. Tutinienė ir V. Vaičiuliai.

Naujų Metų sutikimo baliui rengti sudarytas specialus komitetas, kuris posėdžiavo spalio 27. Nuspręsta balių rengti Kultūros Židiny. Rengime Kultūros Židiniui talkina įvairios organizacijos. Šio renginio komiteto pirmininku išrinktas Bruno Sutkus. Šeimininkė — Eugenija Kezienė. Įėjimo mokestis bus 20 dol. asmeniui. Šokiams gros geras orkestras. Bus patiekti šalti užkandžiai ir karšta vakarienė. Pavienes vietas ir stalus galima užsisakyti pas šiuos asmenis: Malviną Klivečkienę, Kazį Bačauską, Vandą Sutkuvienę, Marytę Šalinskienę.

Neseniai mirusį a.a. Brolį Jurgį Petkevičių, OFM pagerbdami, jo draugai Mary Ellen, Don ir Joey Reynolds atsiuntė 40 dol. Darbininko spaudai stiprinti. Ačiū labai.

Laisvės Žiburio radijo koncertas lapkričio 7 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje buvo vienas iš didžiausių šių metų renginių. Salėje yra 1200 sėdimų vietų. Visi šie bilietai buvo parduoti. Dar buvo parduota apie 100 bilietų stovėti. Viso koncerte buvo apie 1300.

Muzikas Vytautas Strolia parengė įdomų fonomontažą apie poetą Juozą Tysliavą jo 80 metų gimimo sukakties proga. Montaže apžvelgta poeto kūryba ir tai, kaip jo eilėraščiai buvo panaudoti muzikai. Įjungta visa eilė ištraukų iš plokštelių ir garsajuosčių. Šis fonomontažas buvo perduotas per Romo Kezio vadovaujamą Laisvės Žiburio radijo programą praėjusį sekmadienį, lapkričio 14.

Korp! Neo Lithuania 60 metų sukaktis buvo prisiminta spalio 31. Korporantai iš anksto buvo užprašę mišias už korporacijos steigėjus, filisterius ir mirusius narius. Mišias koncelebravo kun. A. Račkauskas. Kiti concelebrantai buvo kun. J. Pakalniškis ir Tėv. P. Barius, OFM. Pamokslą pasakė kun. A. Račkauskas ir prisiminė korporacijos sukaktį. Korporantai taip pat atnešė aukas. Iš viso jų dalyvavo 18. Po pamaldų turėjo būti jų atskiras susirinkimas, bet jie prisijungė prie kun. A. Račkausko pagerbimo, kuris buvo rengiamas jo 75 metų sukakties proga. Parapijos tarybos pirmininkas A. Samušis priminė korporacijos 60 metų sukaktį ir juos pasveikino. Korporantas dr. Eugenijus Noakas pasveikino sukaktuvininką kun. A. Račkauską.

Tarptautinė kalėdinė mugė įvyks gruodžio 11, šeštadienį, nuo 10 val. ryto iki 4 val. vak. Morris Museum of Arts & Sciences, Normandy Heights Rd., Morristown, N.J. 07961. Tarp įvairių tautybių mugėj dalyvauja Lietuvių Moterų Klubų Federacija su lietuviška meno parodėle ir gintaro dirbiniais. Taip pat bus galima nusipirkti kalėdinių pyragų, tortų ir sausainių. Parodos metu įvairių tautų tautinių šokių grupės atliks tautinius šokius. Lietuviam atstovaus N.J. tautinių šokių grupė "Liepsna", kuri šoks apie 11 val. ryto, Morris muziejaus salėj. Kviečiami atsilankyti N.J. ir apylinkėse gyveną lietuviai ir praleisti porą valandų įdomioj aplinkoj. Tą dieną įėjimas į muziejų yra nemokamas.

St. Petersburg Beach, Fla., parduodamas Condo-apartmentmentas lietuvių apylinkėj, pusė bloko nuo jūros. Kreiptis: 1-813-360-0166.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Galite daugiau uždirbti. Charles Stuart deimantų apdirbimo mokykla priima įvairaus amžiaus vyrus ir moteris. Jum išmokus šio amato, mokykla suras darbo deimantų apdirbime. Instrukcijų laikas pagal susitarimą ir mokestis gali būti savaitinis. Skambinti 212 449-4765.

Lietuviškai įstaigai Woodhaven-Richmond Hill apylinkėj reikalinga dvikalbė-is mašinistė-tas, mokanti-kąs vairuoti automobilį. 40 val. per savaitę. Geras atlyginimas. Nurodyti tris asmenis ar firmas, į kuriuos būtų galima kreiptis rekomendacijos reikalu. Rašyti: Lithuanian Office, c/o Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BOSTONO ŽINIOS

Koncertas šv. Pranciškaus garbei

Seniau, kada žmonės rinkdavosi į bažnyčias, daug kur visi giedodavo bažnytines giesmes. Ir aš prisimenu, kaip galingai skambėdavo mūsų parapijos mažojoj bažnytėlėj "Šventas Dieve, šventas galingasis". Lietuvoje daug bažnyčių turėjo savo chorus. Jose gražiai skambėdavo chorų giedamos giesmės. O didesniuose miestuose ypatingomis progomis girdėdavom ir solistus. Gi kai kompozitoriai pradėjo kurti bažnytinėm giesmėm kompozicijas, tada atsirado ir bažnytiniai koncertai. Turėdavom tokių koncertų ir Lietuvoje.

Lapkričio 7 So. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj buvo minimas šv. Pranciškaus 800 metų jubiliejus. Mišias aukojo pranciškonų provincijolas kun. P. Baltakis, o jam asistavo pranciškonas kun. V. Gidžiūnas ir parapijos klebonas A. Kontautas. Buvo atvažiavę ir keliolika pranciškonų klierikų. Pamokslą sakė kun. V. Gidžiūnas. Jis kalbėjo apie šv. Pranciškų.

Po mišių čia pat bažnyčioje vyko bažnytinis koncertas. Tai dėka komp. Jeronimo Kačinsko. Jis paruošė ir pakvietė Berklee muzikos kolegijos studentų chorą ir orkestrą, kuriam vadovauja prof. Brian O'Connell ir jo asistentas Thomas Martin. J. Kačinskas irgi profesoriauja toj kolegijoj. Koncerto solistais buvo tos kolegijos studentas Gediminas Butkus ir Marytė Bizinkauskaitė.

Koncertas pradėtas "Le Christ Renait" — S. Rachmaninof, atliko stud. Gediminas Butkus. Po jo choras atliko: Ego sum Panis Vivus — Esquivel, Glory to God in the Highest — F. Guerrero, Warum ist dar Licht — J. Brahms ir Christus factus est — A. Bruckner. Marytė Bizinkauskaitė atliko Ave Maria "Otello" — G. Verdi ir Sanctus "Te Deum" — A. Dvorak. Po to Marytė Bizinkauskaitė ir vyrų choras atliko Haec Dies — J. Kačinsko. Pabaigai solistai, choras ir orkestras atliko lietuviškai Jeronimo Kačinsko naują kompoziciją "Saulės giesmė". Žodžiai paties šv. Pranciškaus. Prieš pradedant šią kompoziciją, kun. V. Gidžiūnas trumpai supažindino su šv. Pranciškum, kaip jis rašė šią giesmę Dievo garbei.

Tikrai buvo miela ir džiugu klausytis studentų choro, orkestro ir solistų. Jauni ir švelnūs jaunų choristų balsai, atsimuždami bažnyčios skliautuose, lyg pavasario paukščių balsai pripildė visą bažnyčią. O Marytė Bizinkauskaitė buvo tikra lakštingala šiame "paukščių giedojime". Jos gražus ir stiprus balsas dominavo chorą ir orkestrą.

Padėka priklauso parapijos klebonui kun. Albertui Kontautui, o ypatingai komp. Jeronimui Kačinskui, kuris parašė tą naują kompoziciją, o ypatingai, kad paruošė kolegijos studentus giedoti net lietuviškai. Juk toj kolegijoj studentų yra iš įvairių pasaulio kraštų. Ir jie visi giedojo lietuviškai. Taip pat puikus choro ir orkestro dirigentas prof. Brian O'Connell. Lapkričio 14 šis koncertas buvo pakartotas New Yorke pas tėvus pranciškonus.

Po koncerto visi programos atlikėjai, o taip pat ir visi dalyvavę mišiose ir koncerte buvo pakviesti užkandžiam į parapijos salę.

Šis koncertas buvo tikra atgaiva, ypatingai prisimenant, kad mūsų bažnyčia sekmadieniais būna apytuštė, gi šį kartą buvo artipilnė.

Piliečių Draugijos pobūvis

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugija spalio 7 3-čio aukšto salėj surengė savo nariam vadinamą "Šurum-Burum". Tai metinis draugijos balius. Buvo pietūs ir šokiai iki vėlaus vakaro. Salė buvo pilna. Nariai ir jų svečiai vaišinosi, šnekučiavosi, šoko ir gražiai leido laiką.

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja yra viena gausiausių organizacijų savo nariais gal visoj Naujojoj Anglijoj.

D-jos valdybos, direktorių ir kontrolės komisijos 1983 metam rinkimai įvyks gruodžio 12. Tradicinis Naujų Metų sutikimas ruošiamas gruodžio 31. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas draugijos reikalų vedėją Algį Šmitą — tel. 268-9058.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Maironio minėjimas įvyks lapkričio 20, šį šeštadienį, 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos mažojoj salėj. Rengia Moterų klubas.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21, sekmadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Rengia Lietuvos karių veteranų sąjunga Ramovė.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bangų 98.0. Vedėjas – Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, Lietuvė advokatė, **STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų srityje yra apdraudos bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.**

PAGELBĖKIME — JIE LAUKIA

Jau lapkritis, bet Balfo 100-tojo skyriaus vajus dar tęsiasi. Geraširdžiai aukotojai, suprasdami Balfo veiklos svarbumą, siunčia savo aukas skyriaus iždininkui. Balfas yra vienintelė lietuviška organizacija, kuri teikia visokeriopą pagalbą visur varge esantiems lietuviams. Vietovės, kuriose gyvena mažesnis skaičius lietuvių, dažnai savo dosnumu pralenkia New Yorko lietuvius. Didžiojo New Yorko lietuviai neatsilikime šalpos srityje nuo kitų.

Vėl keletas stambesnių aukotojų. **Po 100 dol.** aukojo: Danutė ir Vytautas Anoniai, Forest Hills (iš tos sumos 28 dol. jie paskyrė Vasario 16-osios gimnazijai Vak. Vokietijoj), Jurgis Bobelis, W. Hartford. **Po 50 dol.** aukojo: dr. Jurgis Budzeika, Manhattan, dr. Juozas ir Aleksandra Kazickai, Greenwich, Leokadija ir Viktoras Milukai, Plainview. **40 dol.** aukojo: Tėvų pranciškonų spaustuvė — Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, Brooklyn. **35 dol.** aukojo: Aldona ir Steponas Mackevičiai, Jamaica. **Po 30 dol.** aukojo: Anna ir Alfonsas Mažeikos, Jamaica, dr. Julita Trojanienė, Maspeth.

Širdingas ačiū šiem ir visiem kitiem aukotojam. Jaučiantieji pareigą palengvinti savo brolių ir sesių sunkią naštą tėvynėje ir kitur prašomi aukoti Balfui.

Balfo 100-tojo skyriaus valdyba

PATERSON, N.J.

Mirties metinės

Spalio 9 mišiom ir rožančium Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj buvo paminėta praeitų metų gruodžio 26 mirusi ilgametė šio miesto gyventoja Veronika Eitmanienė. Mišias už jos sielą užprašė sūnus Algirdas ir marti Irena Eitmanai, o jas aukojo čia šiuo metu parapiečių reikalus aptarnaująs klebonas emeritas kun. Viktoras Dabušis.

A. a. Veronika buvo eilinė moteris, nepasižymėjusi aukštais mokslais ar kitom ypatingom savybėm, bet turėjusi auksinę širdį net ir mažai pažįstamiem žmonėm ir savo užuojauta, o dažnai ir materialine parama padėjusi kitiem pakelti juos ištikusią nelaimę ar vargą. Ji buvo pastovi Balfo rėmėja, savo auką jam atiduodavusi net nepriminta ar nepaprašyta. Taip pat buvo pastovi LB vietos apylinkės susirinkimų ir įvairių renginių lankytoja, o jos nagingų rankų padarytos lietuviškos lėlės sudarydavo įvairių organizacijų ir parapijos renginių loterijų vertingus laimėjimus. Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais dėl įvairių negalavimų negalėjo lankyti nei susirinkimų, nei renginių, tačiau jų nepamiršdavo ir atsiųsdavo savo auką ar reikalingą įnašą. Nepamiršdavo ir atskirų kad ir mažai pažįstamų žmonių ir bent užuojautos ar padrąsinimo kortele juos prisimindavo.

Tad nenuostabu, kad jos atminimo pagerbti į parapijos bažnyčią susirinko gal net daugiau žmonių, kaip paprastais sekmadieniais jų susirenka į lietuviam skirtas mišias. Ta pačia proga buvo pašventintas ir ant jos kapo pastatytas antkapis. Šventinimo apeigas atliko taip pat kun. Dabušis, o susirinkusieji sugiedojo "Marija, Marija".

Apeigom pasibaigus, visi dalyviai buvo paprašyti į Irenos ir Algirdo Eitmanų namus vaišių, kurių metu Antano Rugio ir Antano Masionio trumpom kalbom buvo prisiminta ši kilni moteris.

K.J.

A.A.

JUOZUI AUDĖNUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame jo žmonai Olgai, dukrai Daivai Banaitienei ir artimiesiems.

Bronė ir Antanas Reventai

A.A.

JONUI GINTAUTUI

mirus, dukrai Vidai Jankauskienei ir visai Gintautų šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Bronė ir Antanas Reventai

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 961 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N. Y., The Cheese Pitt — 200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226
Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent., Route 59 — Tel. 914 623-4285
Farmington, Conn: Hans and Fritz Deli 270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. – Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St. Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall— Tel.: 201 785-0542

CRIB DEATH

WHAT YOU MUST KNOW TO SAVE A BABY'S LIFE

CRIB DEATH, also known as "Sudden Infant Death" (S.I.D.) was until very recently the least understood and preventable of those trauma's that claim thousands of babies every year.

NOT ANY MORE:

Within the past six months medical researchers have unraveled the mystery that is crib death and the ways to prevent it. Now available, our book translates these vital medical findings into understandable and practical use. By reading and following the steps outlined in our book **"PREVENTING CRIB DEATH"**, you can save a life. **A baby's life.** Just stop a second and think about that.

If you have a baby, you must read this book. If you have a relative, a friend, who has a baby, buy it for them. No person who has a baby under Age 2 can afford not to read and use the information contained in this book. In simple terms, **CRIB DEATH IS NOW 100% PREVENTALBE.**

To order your copy of **"Preventing Crib Death"** send a cheque or money order for $15.00 plus $2.00 shipping and handling to:

S.I.D. Research Associates
Hudsons Bay Center
2 Bloor St. E.
Suite 2612
Toronto, Ontario,
M4W-1A8 Canada

(Allow 3 - 4 weeks for delivery)

We unconditionally guarantee that if this book does not answer the question of how to completely prevent crib death, your money, in full, will be promptly refunded.

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 20 ir 21, šeštadienį ir sekmadienį bus dail. Visos Krištolaitytės darbų paroda mažojoje salėje. Rengia Lietuvių Skaučių Seserija.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė minima lapkričio 21, sekmadienį. Pamaldos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tuoj po sumos parapijos didžiojoje salėje minėjimas. Kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Meninę programą atliks tos parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Po programos — vaišės. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Minėjimą rengia Lietuvos kariuomenės savanoriai-kūrėjai, birutietės, šauliai, ramovėnai.

Aleksandras Stankevičius, jaunas muzikas, Montrealyje vadovauja lietuvių chorui, tą chorą labai atjaunino, įvedė ir instrumentalistus. Dabar šį ansamblį sudaro 50 asmenų. Ansamblis gruodžio 4 koncertuoja Baltimorėje, o grįždamas į Montrealį, sustoja New Yorke ir gruodžio 5, sekmadienį, programą atliks Kultūros Židiny, kur tuo metu bus paminėta Lietuvių Bendruomenės 30 metų sukaktis. Choras dainuos bendrai, paskui bus solo, dueto, trio numeriai, gros ir ansamblio instrumentalistai. Koncerto pradžia 2 val. popiet.

Šv. Pranciškaus jubiliejinis koncertas įvyko lapkričio 13. Programą atliko Berklee muzikos kolegijos choras ir orkestras. Svarbiausias šio koncerto kūrinys buvo J. Kačinsko šiai šventei sukurta oratorija, pagal šv. Pranciškaus Saulės giesmę. (Vertimas St. Santvaro.) Dalyvavo ir solistai Gina Čapkauskienė, Gediminas Butkus. Platesnis koncerto aprašymas bus kitame Darbininko numeryje.

Aktorius Vitalis Žukauskas šį savaitgalį vyksta į Hartford, Conn., kur atliks programą Lietuvos kariuomenės šventės minėjime.

Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyriaus narių susirinkimas bus lapkričio 30, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Bus aptariami veiklos planai.

Dr. Algis Žukas, su šeima gyvenąs prie Baltimorės, lapkričio 14 pas savo tėvelius, muziką Joną ir Eleną Žukus, atšventė savo gimtadienį. Drauge tai buvo ir muziko Žuko gimtadienis. Ta proga buvo pasikvietę svečių.

Kazimieras Račkauskas, kuris spalio 25 paminėjo 100 metų gimimo sukaktį, taip pat gavo sveikinimą ir iš Amerikos prezidento Ronald Reagano.

Solistė Angelė Kiaušaitė šį sekmadienį gieda Apreiškimo parapijos bažnyčioje per 11 val. mišias. Tą dieną choras švenčia muzikos globėjos šv. Cecilijos šventę.

Apreiškimo parapijos choras lapkričio 21 mini muzikos globėjos šv. Cecilijos šventę. Choras giedos kun. G. Šukio mišias. Solistė Angelė Kiaušaitė giedos Laudate Dominum — Mozarto, su choru — Panis Angelicus. Chorą ir solistę vargonais palydi Matas Jatkauskas.

Filatelistų didžiulė paroda bus lapkričio 18-21 New Yorko Coliseume. Parodoje dalyvauja ir New Yorko lietuvių filatelistų draugija ir turės savo stalą su Lietuvos vytimi. Ši paroda skiriama Amerikos skautijos 75 metų sukakčiai paminėti. Tai ir lietuviškasis skyrius paminės Lietuvos skautijos 65 metų sukaktį. Bus pardavinėjami seniai išleisti lietuvių skautų ženklai. Lietuviai tikisi daug tų ženklų parduoti, nes paprastai susidomėjimas šia filatelistų paroda yra labai didelis. Per ją pereina tūkstančiai žmonių.

New Yorko žinių daugiau yra 7-ame šio numerio puslapy.

Mečį Razgaitį, solistą, lapkričio 11, ketvirtadienį, apie 9 val. ryto, važiuojant Canarsie linija į Kultūros Židinį, ties De Kalb stotim užpuolė du juodukai ir norėjo apiplėšti, bet jis nepasidavė ir patraukė traukinyje esančią pavojaus stabdžio rankeną. Traukinys sustojo. Užpuolikai pradėjo bėgti, vienas net įšoko į kitą traukinį, sustojusį toje pačioje platformoje. Atvykusi policija abu suėmė. Vienas užpuolikų buvo 14 metų, kitas 16 metų. Kitą dieną M. Razgaitį jau apklausinėjo teismas ir policija apie šį užpuolimą.

Mary Parzel pirmųjų mirties metinių proga mišios pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus gruodžio 4, šeštadienį, 11 val. Mišias užprašė velionės vyras Leonardas Parzel. Jis taip pat prašo gimines, pažistamus ir draugus prisiminti velionę ir dalyvauti pamaldose.

Olga Ilgūnienė, staiga mirusi lapkričio 9, buvo 42 metų. Palaidota lapkričio 13, šeštadienį, iš Apreiškimo parapiojos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Į laidotuves iš Brazilijos atvyko velionės motina ir brolis. Jie čia dar pasiliks kurį laiką, kol sutvarkys palikimą. Laisvės Žiburio radijo pranešimu, tris našlaičius vaikučius auginti pasiims brolis ir išveš į Sao Paulo, Brazilijon.

Grožvydas ir Vida Rūteniai, Darbininko skaitytojai iš Chesterfield MO, atnaujindami prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Administracija nuoširdžiai dėkoja spaudos rėmėjam.

Mišios už a.a. kun. Bronių Laurinavičių bus aukojamos lapkričio 24, trečiadienį, 10 val. ryto pranciškonų koplyčioj Brooklyne. Kun. Br. Laurinavičius, Lietuvos Helsinkio grupės narys, prieš metus, lapkričio 24, žuvo tragiškomis aplinkybėmis. Jis buvo keturių vyrų pastumtas po sunkvežimiu Vilniaus gatvėj. Porą dienų prieš jo užmušimą "Tiesa" smarkiai jį niekino už jaunimo mokymą religijos ir metų pradžioj už liudijimą teisme J. Sasnausko ir A. Terlecko nekaltumo. Nuo 1980 trys lietuviai kunigai buvo sovietų slaptosios policijos nužudyti.

DAIL. VIDOS KRIŠTOLAITYTĖS PARODĄ PASITINKANT

Dailininkė Vida Krištolaitytė jau senokai gyvena New Yorke, o tik dabar pasirodo su savo individualine paroda Kultūros Židinyje. Paroda bus lapkričio 20-21 K. Židinio mažojoje salėje. Ją rengia Lietuvių Skaučių Seserija.

Dailininkė dailės mokslus pradėjo ir juos baigė šiame krašte. Pradžioje gyveno Chicagoje ir ten 1961 baigė Illinois universitetą, gaudama bakalauro laipsnį. Toliau studijas tęsė Chicagos meno institute, paskui persikėlė į New Yorką ir čia 1967 baigė Pratto Institutą, gaudama magistrės laipsnį.

Grupinėse parodose dalyvauja jau nuo 1962. Ji yra visoj eilėj parodų dalyvavusi Čiurlionio galerijoj Chicagoje, Kultūros Židinyje rengiamose grupinėse parodose, Detroite, Silver Guild parodoje New Canaan, Conn., ir kitur.

Individualines parodas yra surengusi Clevelande — 1965, Pratto institute — 1966, Hartforde — 1967, Čiurlionio galerijoje — 1963, Bostone — 1973, Kennebunkporto vasarvietėje — 1974.

Jos kūryba skleidžiasi įvairia technika — akvarelės, piešiniai, tapyba a l i e j u m i ir akriliu. Paskutiniais metais daugiau dirba su akriliu, nes jis greičiau džiūsta ir greičiau gauni atbaigtą rezultatą.

Vida Krištolaitytė daugiau yra gamtos dailininkė. Keliaudama ji mėgsta tapyti tai, kas jai padaro įspūdžio. Taip yra sukūrusi visą eilę Kennebunkporto vaizdų, nes ten jai teko būti gana dažnai. Yra sukūrusi paveikslų ir iš šiltųjų vandenyno kraštų.

Tapydama gamtovaizdžius, ji mėgsta apibendrinti, pagauti pačią esmę ir kuo dramatiškiau tai išreikšti drobėje. Dažus deda storai, kad pats dažų reljefas suteiktų dinamikos ir dramatiškumo. Vyrauja melsvas tonas, kuris kontrastuoja su staiga įvestais oranžiniais, rausvais tonais. Dailininkė yra ekspresijonistė.

Ji taip pat tapo ir portretus.

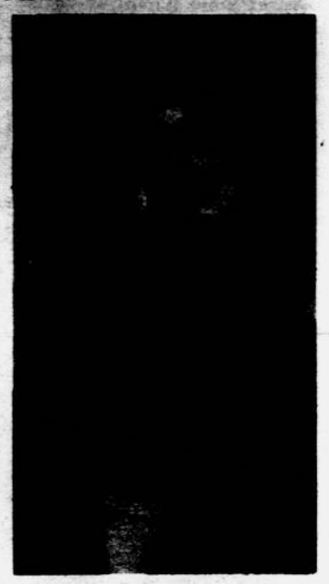

Dail. Vida Krištolaitytė, kurios darbų paroda šį savaitgalį vyksta Kultūros Židiny.
Nuotr. G. Peniko

Tapo juos greitai, pagaudama savo modelio panašumą, iš visos aplinkos sugrupavimo išryškindama patį žmogaus vidų.

Ši paroda bus apžvalginė ir apims jos kūrybos 20 metų laikotarpį. Čia bus išstatyti piešiniai, akvarelė ir jos tapyba. Paveikslai vidutinio formato. Anksčiau ji buvo pamėgusi dideles drobes ir vaizdavo plačias savo svajones, dideles idėjas. Dabar to yra atsisakiusi, išsitenka jau mažose drobėse, nebeieško didelių dramatinių žmogaus konfliktų, o stengiasi pasikalbėti su gamta, pasikalbėti savo individualine kalba per spalvas. Portretuose šiltais virpančiais tonais ji kalba apie žmogišką meilę, bičiulystę.

Ką matysime šioje parodoje? Kiekviena paroda yra lyg šventė, naujas laimėjimas ir naujas džiaugsmas žiūrovam. Rengėjos ir kviečia apsilankyti parodoje, tuo paremti jaunos dailininkės kūrybingumą ir lietuvių skaučių veiklą. Atidarymas bus lapkričio 20 d. 7 v.v. Po atidarymo — kavutė. (p.j.)

Maloniai kviečiame dalyvauti

DAIL. VIDOS KRIŠTOLAITYTĖS MENO PARODOJE

1982 lapkričio 20-21
Kultūros Židiny

PARODA LANKOMA:
šeštadienį nuo 1 v. iki 9 v.v.
sekmadienį nuo 1 v. iki 7 v.v.
Atidarymas — šeštadienį 7 v.v.
Po atidarymo — vaišės

Parodos pelnas skiriamas Lietuvių Skaučių Seserijos leidiniui Gabija paremti

Visus atsilankyti kviečia

LIET. SKAUČIŲ SESERIJA

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONTREALIO JAUNIMAS KONCERTUOS NEW YORKE!

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO APYGARDOS

30 METŲ SUKAKTIS

MINIMA
1982 GRUODŽIO 5 D.

PROGRAMA:

- **Iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val.**
- **Akademija — koncertas Kultūros Židiny 2 val. popiet**

Montrealio lietuvių choras, vadovaujamas muziko ALEKSANDRO STANKEVIČIAUS.
Solo, duetai, trio, instrumentalistai

Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui — 3 dol.

Pietūs nuo 12:30 iki 2 val. K. Židinio mažojoje salėje

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA

MONTREALIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA KVIEČIA VISUS STUDENTUS DALYVAUTI

20-oje ŽIEMOS SLIDINĖJIMO STOVYKLOJE

"L'AUBERGE DE LA PERDRIERE" VIEŠBUTY
ST. DONAT, QUEBEC, CANADA, TEL. 819 424-3052 (3060)
GRUODŽIO 28 — SAUSIO 2 DIENOMIS

Registracija prasidės apie 3 val. popiet pirmadienį stovykloje
Kaina $130. Prašom siųsti $75 depozitą prieš lapkričio 29
Skirtumas įmokėtinas registracijos metu.

Dėl informacijų ir įmokėjimų kreiptis:
Gytis Niedvaras Tel. 514 487-4938
5217 Ponsard Ave., Montreal, Que. H3W 2A9

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO

RUDENS ŠVENTĖ

ŠEŠTADIENĮ, GRUODŽIO 11, 7 VAL. VAKARE:

N.Y. vyrų choras PERKŪNAS, vad. Viktoro Ralio,
N.Y. tautinių šokių grupė TRYPTINIS, vad. J. Matulaitienės,
Lietuviškų filmų programa, kun. Alg. Kezio,
Vakarienė ir šokiai, groja JINAI IR TRYS GINTARAI.

Įėjimo auka suaugusiem 6 dol. mokykliniam jaunimui 3 dol.

SEKMADIENĮ, GRUODŽIO 12, 12 val. dieną:

Jaunimo pamaldos, Kun. Alg. Kezio foto paroda, Foto meno knygos pristatymas, kalba Paulius Jurkus.

Įėjimas nemokamas. Visą popietį veiks valgių užkandinė.

Bilietus į šeštadienio koncertą galima pirkti iš anksto arba prie įėjimo.

Vakarienei stalus galima iš anksto užsisakyti pas:

Algirdą Česnavičių, 849-1581 Jadvygą Vytuvienę, 846-2980
Joną Pumputienę, 296-1939 Albiną Žumbakienę, 641-6003

Visiem, kurie pasiliks vakarienei ir šokiams, bus parūpintos vietos prie valgių stalų.

Į Rudens Šventės dienas visus maloniai kviečia

KULTŪROS ŽIDINIO FONDO VALDYBA